

# SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredni nedelje in praznike. — Inzerati do 80 petih vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3, večji inzerati petih vrst Din 4.— Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO  
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5  
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 8 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenovca ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.  
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

## Angleški kralj v Versaillesu: Mogočna revija francoske vojske

**Včeraj je bila prirejena pred kraljem Jurijem VI. in predsednikom Lebrunom v Versaillesu velika parada francoske vojske, pri kateri je nastopilo 50.000 vojakov vseh vrst orožja — Predsednik Lebrun bo na povabilo angleškega kralja v začetku prihodnjega leta uradno obiskal London**

Pariz, 22. jul. d. Včeraj je bila prirejena v Versaillesu na čast angleškemu kralju Juriju VI. velika revija francoske vojske. Angleški kralj Jurij in predsednik Lebrun sta prispela v Versailles ob 10.50, kmalu nato pa se je pričel veličasten defile vojsk, ki mu je poveljeval general Gijot. Najprej so prijezdili mimo kralja Jurija in predsednika Lebruna ter mnogih številnih odličnikov, članov diplomatskega zbora, spremstva angleškega kralja, francoskega senata, poslanske zbornice, raznih oblasti in ustanov, gojenci vojne akademije v Saint Cyru, ki so jim sledili trije polki huzarjev, dragoncev in severnoafriških spahijev v svojih slikovitih uniformah. Nato je prikorakalo 6 polkov pehote v polni bojni opremi. Sledil je oddelke specialnih čet, nato motorizirani oddelki topništva vseh kalibrov ter več sto lažjih tankov, oddelki s strojnimi, težki tanki in motociklisti. Defile je zaključilo več sto lovskih letal in bombnikov.

Nastopilo je 50.000 vojakov vseh vrst orožja, posebno mogočen vtis pa je napravila na vse prisotne 500 težkih tankov. Defileju so prisostvovali ogromne množice, ki so živahno vzklikale francoski vojski, angleškemu kralju in predsedniku Lebrunu. Bila je to ena izmed najmogočnejših revij vojsk, kar jih je bilo kdaj prirejenih v Franciji.

Medtem ko je kralj Jurij prisostvoval defileju čet, je kraljica Elizabeta v spremstvu gospe Lebrunove obiskala angleško bolnico v Le Valoisu, kjer so jo pozdravili tudi zastopniki angleške kolonije v Parizu.

Po defileju je bil v Versailleskem gradu na čast angleškemu kraljevskemu paru slavnostni obed. Ko sta prispela kralj Jurij in predsednik Lebrun ter versajski dvor, jima je izkazala častna četa gojencev vojne akademije v Saint Cyru čast, nato pa ju je sprejel prosvetni minister Jean Zey. Kmalu zatem sta prispeli v grad kraljica Elizabeta in gospa Lebrunova, ki sta se odpravljali iz Pariza v Versailles s posebnim vlakom. Obed je bil v veliki stekleni dvorani, ki je ostala ohranjena od časa Ludvika XIV. v svojem polnem sijaju. Obeda so se udeležili tudi angleški poslanik sir Eric Phipps, predsednik vlade Daladier, zunanji minister Bonnet, angleški zunanji minister lord Halifax ter mnogi drugi.

Po obedu so gostje odšli v dvorno kapelo, slovitno delo francoske arhitekture, v kateri je bilo vse urejeno kakor v času slavnih ceremonij pod francoskim kraljem Louisom XIV. Ko je kralj Jurij prišel na mesto, kjer je Louis XIV. običajno prisostvoval službi božji, je ceremonijami mojster napovedal po starem običaju: »Gospod kralj! Tedaj so se vsi v kapeli, ki so bili občebljeni v obleke iz časa Louisa XIV., poklonili kralju in kraljici. Bili so to umetniki iz gledališča »Odeon«. Kralj in kraljica sta s predsednikom Lebrunom in njegovo soprogo nato prisostvovala v kapeli koncertu cerkvene glasbe iz 17. stoletja.

Po koncertu je bila gostom v Apolonovem gaju prirejena svečanost, kakršne je svočasa prirejala kraljica Maria Antoinetta.

Angleški kralj in kraljica sta ostala v Versaillesu do pol 17., nato sta se vrnila v Pariz na Quai d'Orsay.

Zvečer je bila na čast visokim gostom prirejena v ministrstvu za zunanje zadeve na Quaiu d'Orsay večerja, na katero je bilo povabljenih 150 ljudi.

Kakor je bilo uradno objavljeno, sta angleški kralj Jurij in kraljica Elizabeta povabila predsednika Lebruna in njegovo soprogo na uradni obisk v Anglijo. Predsednik Lebrun je to povabilo sprejel ter bo prišel v London na obisk v teku prvih treh mesecev prihodnjega leta.

### Lebrun uradni obisk v Londonu

London, 22. jul. AA. »Press Association« poroča, da bo ostal Lebrun s soprogo ob svojem uradnem obisku v Londonu 4 dni v Buckinghamski palači. Lebrun je bil zadnji v Londonu v januarju l. 1935 pri pogrebu kralja Jurija V.

Dvorni krogi izjavljajo, da bo rumunski kralj Karol, ki namerava letos obiskati London, prišel najbrže v oktobru na uradni obisk.

### Rezultat pariških razgovorov

Pariz, 22. jul. d. Po trditvah francoskih političnih krogov je uspeh pregovorov francoskih državnikov naslednji:  
1. Nadaljevala se bo politika gospodarskega in vojaškega sodelovanja med Anglijo in Francijo.

2. V Pragi naj se podvzame intervencija, da se sudetskimi Nemcem da čim prej narodnostni statut, s čimer se bo doseglo razčiščenje položaja, ki se je pričelo s sporočili Hitlerjevega adjutanta Wiedemanna angleškemu zunanjemu ministru lordu Halifaxu.

3. Razgovori štirih velesil o vprašanju nemških kolonij, o omejitvi oboroževanja, o mednarodnih finančnih ter gospodarskih sporazumih naj se prične, šele po rešitvi španskega in češkoslovaškega vprašanja.

4. Anglija in Francija se bosta zavzeli z vsemi silami, da se pospeši umik tujih prostovoljcev iz Španije.

5. Angleško-italijanski sporazum naj se uveljavi šel, tedaj, ko se bo pričel umik italijanskih prostovoljcev iz Španije.

6. Anglija smatra za primerno, da se odstranijo obstoječa nasprotja med Francijo in Italijo, tako da bi bili istočasno, ko bi Velika Britanija priznala aneksijo Abesinije, obnovljeni tudi redni odnosi med Parizom in Rimom.

### Zadovoljiv potek državnih razgovorov

Pariz, 22. jul. AA. (Havas). Včeraj med Bonnetom in Halifaxom ni bilo razgovorov v uradnem smislu besede, dasi sta se oba državnika med manifestacijami in slavnostmi večkrat razgovarjala. Ker se je sredi prav za prav končan obisk angleškega kraljevskega para v Parizu, so francoski uradni krogi sredi izjavljali, da so popolnoma zadovoljni z dosedanjim potekom razgovorov. Ves obisk v francoski prestolnici je potekel v ozračju popolnega zaupanja in prijateljstva. Vse to je najugodnejše vplivalo na razgovore med francoskimi in angleškimi državniki. Francoski in angleški državniki pa tudi angleški kraljevski par so stalno izjavljali, da so popolnoma zadovoljni s sprejemom in s slovesnostmi, prav tako pa tudi s splošnim razpoloženjem. Kralj in kraljica sta večkrat poudarila, da so ju simpatije pariškega prebivalstva globoko ganile. Prav tako je bilo ugodno sprejeto tudi povabilo, da naj pride Lebrun v London. Zato izjavljajo vsi, da sedaj lahko mirno gledajo v bodočnost. Zelo so opazili tudi večerajšnji sestanek Bonnetta s češkoslovaškim poslanikom Osuskim. Verjetno je, da bo kljub alarmantnim vestem o položaju v Evropi češkoslovaško vprašanje ugodno rešeno.

stmi večkrat razgovarjala. Ker se je sredi prav za prav končan obisk angleškega kraljevskega para v Parizu, so francoski uradni krogi sredi izjavljali, da so popolnoma zadovoljni z dosedanjim potekom razgovorov. Ves obisk v francoski prestolnici je potekel v ozračju popolnega zaupanja in prijateljstva. Vse to je najugodnejše vplivalo na razgovore med francoskimi in angleškimi državniki. Francoski in angleški državniki pa tudi angleški kraljevski par so stalno izjavljali, da so popolnoma zadovoljni s sprejemom in s slovesnostmi, prav tako pa tudi s splošnim razpoloženjem. Kralj in kraljica sta večkrat poudarila, da so ju simpatije pariškega prebivalstva globoko ganile. Prav tako je bilo ugodno sprejeto tudi povabilo, da naj pride Lebrun v London. Zato izjavljajo vsi, da sedaj lahko mirno gledajo v bodočnost. Zelo so opazili tudi večerajšnji sestanek Bonnetta s češkoslovaškim poslanikom Osuskim. Verjetno je, da bo kljub alarmantnim vestem o položaju v Evropi češkoslovaško vprašanje ugodno rešeno.

### Temelj mednarodne akcije za pomirjenje

London, 22. jul. AA. Listi razpravljajo obširno o uradnem poročilu, ki je bilo objavljeno o razgovorih lorda Halifaxa z Bonnetom. »Evening Standard« piše, da pred-

## Ozadje Wiedemannove misije Optimistična angleška presoja položaja v srednji Evropi

London, 22. jul. b. »Manchester Guardian« objavlja poročilo svojega diplomatskega sodravnika o Hitlerjevih sondiranjih v Londonu. List je mnenja, da je Hitler postal svojega adjutanta Wiedemanna v Londonu zato, da zve za razpoloženje Anglije v primeru kakšnega srednjeevropskega konflikta. Če bi se Hitler prepričal, da Anglija v tem primeru ne bi ostala nevtralna, kakor bi se moglo soditi ne le po angleški intervenciji z dne 21. maja t. l., temveč tudi po poslednji izmenjavi pisma med Daladierom in Chamberlainom, potem bi bilo malo verjetno, da bi se Nemčija hotela izpostavljati v bližnji bodočnosti kakršnimkoli novim tveganjem. To zbuja po pisanju angleškega lista domnevo, da hoče priti Hitler samo na jasno, kakšen je prav za prav položaj. Temu namenu je že pred dnevi služilo tudi njegovo posvetovanje z Ribbentrom, Göringom, Göbbelsom, generaloma Keitlom in Brauchitschem. Glede na vse to prihaja diplomatski sodravniki lista do bolj optimističnih zaključkov o sedanjem položaju v srednji Evropi, kakor je bila sicer v angleškem tisku v zadnjem času navada.

### Chamberlainovo pojasnilo

London, 22. jul. AA. Chamberlain je na vprašanje nekoga poslana na večerajšnji seji spodnje zbornice potrdil, da je imel Hitlerjev adjutant Wiedemann uradne razgovore z lordom Halifaxom, ni pa prišel v London, da bi razpravjal o kakšnem posebnem zunanjem političnem vprašanju, temveč je samo na podlagi svojih razgovorov v Nemčiji z odgovornimi osebnostmi mogel v Londonu potrditi prejšnja zagotovila nemške vlade, da želi mirno in uradno urediti nekaterih vprašanj.

### Francoski glasovi

Pariz, 22. jul. o. Po informacijah »Petit Parisien« je Wiedemann predložil Halifaxu Hitlerjev načrt, po katerem naj bi se definitivno uredilo sudetsko-nemško vprašanje.

## Francov pohod ustavljen Nova obrambna črta republikanske vojske

Pariz, 22. jul. b. S francosko-španske meje objavljajo listi poročilo, da so republikanci v sredo prvič po zmagoslavju Francovem pohodu pri Sarrionu podveljeli velikopotezen protinapad v smeri proti Sierra Espadan, severovzhodno od ceste Teruel-Sagunt in z uspešnimi vojnimi akcijami ustavili nadaljnje prodiranje Francovih čet. General Miaja namerava, kakor se doznava, postaviti na Sierra Espini novo obrambno črto, s katero hoče preprečiti nadaljnje pomikanje Francovih čet proti morju v smeri na Sagunt.

### Republikansko vojno poročilo

Barcelona, 22. jul. AA. Vojno ministrstvo je objavilo, da so republikanske čete sredi na levantski fronti zavzele Sierra Cruz, jugovzhodno od Barracasa. V tem odseku se borba še nadaljuje. Na ekstremni fronti so pri Magli Galeo Francove

šanje, pobudo za ta sestanek pa po informacijah agencije »Fournier« ni dal Hitler, nego Halifax, ki je pred svojim odhodom v London izrazil željo, da bi ga nemška vlada točno informirala o svojem stališču glede sudetsko-nemškega problema. Na to željo je Hitler poslal Wiedemanna v London. Nemški državnik bi radi še tik pred odhodom angleškega vladarja v Pariz, ki bo vsakega odločilno vplival na nadaljnji razvoj dogodkov v Evropi, poudarili, da nimajo nikakega namena, kakorkoli ogrožati Češkoslovaško. Po nekaterih informacijah so predlagali Halifaxu, da bi se Češkoslovaška popolnoma nevtralizirala. Odrabi bi se morala svojima paktooma s Francijo in Rusijo, zato pa bi se vse velesile sporazumele o skupnih jamstvih za njeno neodvisnost in teritorialno nedotakljivost, francoski, kakor tudi angleški krogi pa odklanjajo tako ponudbo, češ, da nemški državnik s tem spekulirajo le na izolacijo Francije, ki bi jo v danem primeru ogrožali nasprotniki neposredno od treh strani, v Pirenejih, v Savojskih Alpah in na Renu.

Zanimivo so ugotovitve francoskih listov o psiholoških učinkih obiska angleške vladarske dvojice v Parizu. »Ordre n. pr.« ugotavlja, da se je na mah ublažila nemška in italijanska tiskovna kampanja, ki se je v zadnjem času začela proti Franciji in da nemški politični krogi vedno bolj poudarjajo, da nečije Češkoslovaški nišasar žalega. List zaključuje, da sta se Anglija in Francija vsakekor jasno in definitivno odločili za odločno borbo, s katero naj se obnovi splošno spoštovanje človeških pravic in neodvisnosti narodov. V tej borbi se jima bodo nedvomno pridružili vsi mirujoči narodi, ki so proti vojni. Francija in Anglija bosta nedvomno zavrlj razvoj, ki kaže na vojno, je trdno prepričan vseh Parižanov, ki so doživeli dneve pariškega obiska angleškega vladarja, kakor ugotavlja »Oeuvre«. V Franciji sedaj ni več ne levčarjev, ne desničarjev, vsi so eno, vsi čutijo eno, da mora francoski narod svobodno živeti.

### Iz Francovega tabora

Salamanca, 22. jul. d. Francove čete so v svoji nadaljnji ofenzivi zasedle kraje Torrechivo, Fuente de Reina, Montanejos, Montan in Caudiel. V njihovi posesti je že 80 km glavne ceste, ki vodi iz Teruela v Sagunt, od katerega so oddaljene samo še 40 km. Čete, ki so severovzhodno pri Nulesu, so oddaljene od Sagunta le 20 km. Republikanske postojanke med pogorjem Espadan in Caudielom napadajo od zahoda čete generala Varele, od vzhoda pa čete generala Arande.

Francove čete so pričele prodirati tudi na ekstremni fronti ter so v zadnjih dveh dneh prodrele že 15 km daleč, pri čemer so zasedle kraj Acadero v odseku Madrigalejos. Ob Taju so zasedle višine Torejerasa ter druge važne postojanke.

staviyajo ti razgovori temelj za mednarodno akcijo pomirjenja. Nobena država v Evropi ne sme biti izključena od tega dela pomirjenja. Sporazum med Parizom in Londonom se ne sme izkoristiti tako, da bi kdo hotel komu drugemu vsiliti svoje pojmovanje. Nemški problem je zavzel tolikšen obseg razgovorov v Parizu, da je bilo špansko vprašanje kmaj onemnjeno.

### Slike iz Pariza na poletu v New York

London, 22. jul. d. Hucklepackovo letalo »Mercury«, ki je v sredo ob 20. odletelo iz Foynesa v južni Irski s 500 kg fotografij, filmov in poročil o obisku angleškega kraljevskega para v Parizu, je bilo včeraj ob 3. zjutraj oddaljeno od Botwooda na Novi Fundlandiji 1200 km, ob 10.30 pa je pilot javil, da leti severno od Nove Fundlandije v smeri proti Montrealu, kamor je med tem tudi že prispel. Iz Montreala je letalo nadaljevalo sredi ob 17. svoj polet proti New Yorku. Hidroplan »Mercury«, ki je preletel razdaljo iz Irske v Kanado, je prekosil vse dosedanje rekorde v poletih preko Atlantika od vzhoda proti zahodu ter je za svoj polet potreboval nekoliko več kakor 20 ur.

## Spor med Japonsko in Rusijo Japonska zbira svoje vojaštvo ob rusko-mandžurski meji

Tokio, 22. jul. d. Kakor se je zvedelo v dobro poučenih krogih, obstoja resen namen, da se izvrši koncentracija japonskih čet v bližini Senfenga, da bi se na ta način ruske oblasti prepričale, da ni nobene možnosti za uspešno obrambo ozemlja, ki so ga zasedle. V primeru, če bi se ruske čete kaj temu ne umaknile, ni izključeno, da bodo pregnane s silo.

V zunanjem ministrstvu izjavljajo, da obstoji upanje, da bo japonska nepopustljivost prisilila Litvinovala k ponovni proučitvi obsejnega incidenta ob mandžurski meji ter celotnega položaja.

Tokio, 22. jul. d. Po vesteh iz Sikinga je

## Po madžarskem obisku v Rimu

Rim, 22. jul. AA. »Giornale d'Italia« komentira uradno poročilo o madžarsko-italijanskih razgovorih in ugotavlja, da poudarja to poročilo popolno skladnost naziranja italijanske in madžarske vlade in da je sestavljeno popolnoma v duhu italijansko-madžarskega prijateljstva. Reči smemo, nadaljuje, da so se tudi to pot razdrle iluzije raznih inozemskih krogov in da je prijateljstvo med Italijo in Madžarsko trajno in trdno. Reči smemo tudi to, da vlada v srednji Evropi jasnost in solidarnost. Italijansko-madžarsko prijateljstvo je srečno izpolnilo osi Rim-Berlin, ki služi kakor vedno delu za mir.

Assisi, 22. jul. AA. Predsednik madžarske vlade je prispel s soprogo v Assisi v spremstvu italijanskega poslanika v Budimpešti. Takoj po prihodu ta si ogledala baziliko sv. Franciška.

### Nemško-nizozemski incident

Berlin, 22. julija b. Kakor poročajo tujkajšnji listi, so nizozemski obmejni orožniki smrtno nevarno ranili ob nizozemskonomski meji 17-letnega kurirja lista »Essener Zeitung«, nemškega državljana Müllerja. Nemški konzul v Maastrichtu je podvzel korake za razčiščenje tega incidenta.

### Dr. Stojadinović na Sušaku

Sušak, 22. jul. AA. Predsednik vlade dr. Stojadinović je sredi v spremstvu ministrov Stošovića, Letice in dr. Novakovića prispel z avtomobilom z Bleda na Sušak. Med potjo se je ustavil v Kastavu, kjer se je poklonil spomeniku kralja Petra I., nato pa si ogledal gospodinjstvo šola in daroval 3.000 din kot nagrado trem njenim najboljšim učenkam. Na Sušak je prispel dr. Stojadinović okoli 20.

## Komandant vojnega letalstva v Ljubljani

Prpriave za prvo mednarodno tekmovanje z letalskimi modeli se nadaljujejo

Ljubljana, 22. julija  
Mednarodnemu tekmovanju z letalskimi modeli posvečajo tudi naše vojaške oblasti dolžno pozornost in zato je prispel davi v Ljubljano z vojaškim letalom iz Zagreba komandant vojnega letalstva armijski general Dušan Simonović.

Na letališču je bilo davi že na vse zgodaj zelo živahno. Tekmovalne ekipe so s posebno skrbjo opravljale zadnje priprave, ker je že dopoldne začela posloovati sportsna komisija, ki je ocenjevala modele ter ugotavljala, ali ustrezajo predpisom. Ob 8.30, ko je pristalo na letališču mogočno vojaško letalo, so se zbrale v hangarju skoraj vse tekmovalne ekipe in tekmovalci so se razvrstili pred svojimi kabinami v hangarju. Komandanta sta najprej sprejela ter pozdravila komandant brigade iz Zagreba polkovnik Zivanović in šef civilnega oddelka komande letalstva polkovnik Jovanović. Pred hangarjem je komandanta sprejel predsednik Aerokluba inž. T. Sondermayer s člani prireditvenega odbora in s šefom letališča dr. S. Rapetom, nakar si je komandant ogledal modele posameznih ekip ter se pozdravil z njihovimi vodji.

Ob 9. je imela sportsna komisija sejo, nakar je začela pregledovati letala. V komisiji so zastopane vse države, ki se bodo udeležile tekmovanja, in sicer: inž. T. Sondermayer kot predsednik ter zastopnik naše države, A. P. Thurston, zastopnik Anglije, Břetislav Semrád (CSR), Claud Bréguet (Francija), Abdel Maguid Omar (Egipt), L. Hümer de Hült (Madžarska), O. O. C. Messner (Švica) in John Zaic (Amerika). Zedinjene države zastopa Slovenec rojen v Ameriki in ki živi že leto dni pri starših v Šiški. Star je šele 24 let, a je zelo dober modeler ter so se naši modelerji mnogo naučili od njega. Tekmoval bo s štirimi modeli, ki so se izkazali zelo dobro in nekateri celo napovedujejo, da bo Amerika zmagovalec.

Vsaka tekmovalna ekipa tekmuje največ z 12 modeli. Naša tekmovalna ekipa (vodja Radko Mikolič iz Zagreba) šteje 21 članov ter bo nastopila z 12 modeli. Strokovnjaki trde, da se je zelo dobro pripravila na tekmovanje in inozemci ne bodo imeli lahke naloge. Kako veliko pozornost posvečajo v drugih državah modelarstvu, nam kaže prav dobro primer Egipčanov. Egipčanska ekipa bi morala šteti 5 članov, a trije so med potjo zboleli ter so ostali v Grčiji. V Ljubljano sta prispela 2 člana, asistenta na politehnični šoli v Kairu, oba še zelo mlada, a inženjerja. Vodja ekipe se piše Abdel Maguid Mustafa Omar, njegov tovariš pa Aziz Soliman. Ker so Egipčani mislili, da ne bodo pripuščeni k tekmovanju, ako ne bo prispela v Ljubljano celotna napovedana ekipa, so pustili tudi modele v Grčiji. Ko sta pa Egipčana v Ljubljani zvedela, da bosta lahko tekmovala, sta z vso vnemo začela izdelovati modele. Delala sta vso noč in davi sta v kabini že sestavljala modele. Češkoslovaška ekipa šteje 4 člane. Vodji jo B. Semrád iz Prage. Nastopili bodo z 12 modeli. Madžari so poslali 3 tekmovalce. Vodja ekipe je Tatarak iz Budimpešte. Tudi Francosi so poslali 3 tekmovalce, ki jih vodi C. Bréguet. Angleži so poslali 4 tekmovalce. Vodja ekipe je dr. Thurston. Dobro so zastopani Nemci, in sicer bo Nemčijo zastopalo 6 tekmovalcev z 12 modeli. Vodja ekipe je Fr. Alexander. Razen Berlina so zastopana še druga večja nemška mesta. Švico zastopajo trije tekmovalci z vodjo Messnerjem iz Curiha. Nastopili bodo s tremi modeli.

### Borzna poročila

Cerib, 21. jul. Beograd 10, Pariz 12,05785, London 21,48375, Newyork 437.—, Bruselj 73,875, Milan 23.—, Amsterdam 240,07, Berlin 175,50, Dunaj 30.—, Praga 15,00, Vavilva 82,60, Buharesta 325.

# Zastopniki JČ lig v Pragi

## Prisrčen sprejem in posebno gostoljubje — Deklaracija lig

Ljubljana, 22. julija

Med poročili o veličastnem sokolskem zletu v Pragi je ostala neopažena udeležba zastopnikov JČ lig na zletu, a je treba opozoriti na njo, zlasti, ker so gostitelji, Českoslovaško-jugoslovenske lige in COS kakor tudi največji zastopniki čsl. javnosti pripisovali obisku poseben pomen. To se je tudi izkazalo pri sprejemu samem in med bivanjem naših delegatov, ko so jih gostitelji počastili s posebnim gostoljubjem in jim izkazovali pravo bratsko ljubezen.

Stara navada je, da Praga ob vsakem vsokolskem zletu povabi v svojo sredo zastopnike slovenskih mest; letošnji povabilo so pa naša mesta, razen Beograda, nevljudno prezrli. K sreči so našo javnost zastopale v Pragi JČ lige. Zastopnike naših lig je povabila centrala ČJ lig v Pragi; predsednik je praški primator dr. P. Zenkl. Naše lige so zastopali: predsednik Zveze JČ lig J. Hofmanovič, podpredsednik zveze in izvršilnega odbora JČ lig v dravski banovini dr. E. Stare, nadalje stari narodni borec Radmanovič iz Zemuna, N. Bartulović in Tanasijević iz Beograda, dr. Desalović iz Sarajeva, D. Bogunović iz Zagreba, Jahman iz Splita, dr. V. Šuklje in M. Fetič iz Ljubljane, prof. Orožen iz Celja, dr. Jarc iz Kranja in drugi.

Zastopniki JČ lig niso bili le gostje ČJ lig, temveč so bili kakor vsi uradni inozemski gosti vabljeni na številne slavnosti ne priveditve, prirejane njim na čast. Tako so se udeležili uradnega sprejema in garden party pri predsedniku republike dr. E. Benešu, slavnostnega obeda in garden party, ki ju je priredil inozemskim delegatom praški primator dr. P. Zenkl, sprejema pri ministru za narodno zdravje dr. F. Ježeku itd. — Gostiteljice je priredila posebej za zastopnike naših lig izlet na Lane, in sicer 7. t. m.; istega dne je bila tudi seja osrednjega in praškega odbora lige ob navzočnosti naših delegatov, zvečer pa je bila prirejena skupna prijateljska večerja.

Seja je prisostvovala namestu zadržanega predsednika dr. Zenkla ravnatelj F. Čihák, ki je prisrčno pozdravil goste in naglasil poseben pomen njihovega obiska. V imenu naše delegacije se je zahvalil za pozdrav predsednik Hofmanovič, govoril je pa tudi podpredsednik zveze dr. E. Stare, ki je opisal razpoloženje našega naroda, ki se prišlo do tako lepega izraza na številnih priveditvah JČ lig. Dr. E. Stare je podal v ime-

nu zastopstva JČ lig naslednjo deklaracijo: »Vedno zvosti skupnemu geslu »Zvestoba za zvestobo!« zopet slavnostno proglašamo, da hočemo vedno in povsod in z vso odločnostjo v skupni vrsti delovati na českoslovaško-jugoslovenski vzajemnosti za čast in slavo, samostojnost in svobodo naših bratskih narodov in držav. Za tem smotrom hočemo širiti v bodoče svoje visoke ideale med najširšimi vrstami naših narodov.«

Deklaracija je bila sprejeta z velikim navdušenjem. A. Beringer, generalni tajnik centralne lig, je podal obširno poročilo o sedanjem sodelovanju lig v obeh državah, z načrtom, kako je treba gledati na razmere in potrebe spraviti v sklad s sodelovanjem ter kako bi naj izpolnili praktično delo. Po razpravi je bilo tajnikovo poročilo sprejeto v celoti kot osnova nadaljnje dela lig.

Skupne prijateljske večerje je udeležil tudi primator dr. P. Zenkl, ki se je v lepem daljšem govoru dotaknil aktualnih dogodkov svetovnega pomena ter zahvaljujoč se našim delegatom za obisk, naglasil, da se prijateljstvo naših narodov najbolje izkaže v tako resnih dneh. Naša pot je skupna in jo moramo nadaljevati.

### JČ liga na Jesenicah

Jesenice, 21. julija

V sredo zvečer se je v mestni posvetovalnici vršila seja širše uprave JČL. Na seji se je sestavil izvršni odbor, ki so v njem: predsednik dr. Obersnel, podpredsednik duh. svetnik Kastelic, dr. Štepihar in Noč Albin, tajnik dr. Stanovnik Ales, namestnik dr. Bergelj Franc, blagajnik Levonič St., namestnik Zupan Val., knjižničar in gospodar Kristan Cvetko, propagandni oddelek Sušnik Matija, Perko Venčeslav in Rihtar Fran. Soglasno je bilo sklenjeno, da se liga prijavi v državni odbor JČL. Zastopala jo bosta predsednik in tajnik.

Storjeni so bili vsaki sklepi glede pridobivanja članstva, glede organizacije predavanja, proslav in ekskurzij na Češko. Zanimanje za JČL je v našem kraju izredno veliko, kar je razumljivo. Z bratskim českoslovaškim narodom nas vežejo stara prijateljstva, lepi spomini na skupne borbe za osvoboditev in tudi naloge za bodočnost. Seja je pokazala popolno strnjeno predstavnost vseh tukajšnjih političnih in kulturnih taborov v vseh pogledih na bodoče skupno delo.

tač Irgi, ki je poučeval le v stari steklarni, učitelj Zvoček, Moll in Murkovič, katerega sin in hčerka sta pozneje tudi poučevala tukaj, dokler učitelj Murkovič leta 1879 ni zapustil Trbovelj. Za njim je prišel na šolo učitelj Kern in z njim se je začela nova zgodovina trboveljskega šolstva, ki ga je skozi 40 letno nesumorno priznavanje dvignil na današnjo višino in postavil sebi z Vodensko šolo spomenik, ki ga bodo pozni rodovi častili in ga bo tudi šolska zgodovina našega naroda morala priznati.

## Bregansko selo L. 1937 in zdaj

Velika Dolina, 20. julija

V noči od 1. do 2. avgusta 1937 je sicer mirna Breganica, ki teče iz Gorjancev na meji dravske in savske banovine silno narasla in se v pčle pol ure spremenila v pravcati hudournik in zalila vsa Bregansko selo ter vse ob njej ležeče polje. Rušila je pred seboj vse, kar je mogla doseči, odnašala zemljo, prašiče, živež, seno, drva — trgala plotove, uničevala mostove, vrtove, nasade in tako prizadela ogromno škodo. Le stoječi oreh je pripomogel, da ni terjala človeških žrtve. Ocenjena je bila škoda, pisalo se je o poplavi in prošlo oblasti, da prislojijo revnemu prebivalstvu na pomoč! Pogledimo pa, kaj se je storilo do danes. Porušeni in odnešeni most se je nadomestil z zaslimim, iz starega sestavljenim lesenim. Pričakovani smo, da bo vsaj takrat prišlo od dragih in dolgočasnih komisij do zgraditve betonskega mostu — ali zmotili smo se. Ni še denarja, ali ne sporazuma med banovinami — ali kar že — mostu ni drugega, kakor slab leseni. Zopet smemo pričakovati, da nam čez leto odnese voda most odnošno ob prvi poplavi in zopet bomo nekaj mesecev brez za promet tako važnega mostu.

V Breganskem selu je savska banovina svoj desni breg dobro zavarovala s škarpno, a levi breg je ostal nezavaran in je zaradi dobro zavarovanega desnega brega še v večji nevarnosti vsa Breganska selo. Samo 20 do 30 cm naj voda naraste, kar bo ob prvem nalivu, in razlila se bo po vrtovih in njivah, a če naraste za 1 meter, bo vsa vsa poplavljen — a kaj, če naraste bolj? Nagel naliv v Gorjancih bi mogel takoj zopet oživet Breganico tako, da bi trgala in lomila vse in če tak val ponovi zaplaja vas, je več kot gotovo, da bi odneslo mnoge hišice in z njimi vred njih prebivalce.

Z malimi stroški bi se to preprečilo — treba je le nekaj škarpe za vodo in regulacijo Breganice od Breganskega sela do izvira (cca. 3 km) in nevarnost je odpravljena.

O podpori za uničeni nam živež je bolje, da ne govorimo, kajti dobili smo okrog 300 kg koroze, ki jo je prostovoljno zbrala občina Dobova. Druge podpore nismo prejeli — edino le nekaj odpisa na davkih se nam obeta.

Opozarjamo, da je življenje in imovina prebivalstva cele vasi v nevarnosti, a tudi upamo, da bo ta naš obupni klic našel odmev na pristojnih mestih. V današnjih časih se mnogo denarja potroši za udobnost ljudi, za športna igrišča itd., a upamo in trdno pričakujemo ter prosimo, da bi se tudi za zaščito življenja državljanov — vaščanov Breganskega sela — in zaščito njih imovine našel kak dinar in bi se z njim za to poskrbelo.

## Za zdravstveni dom v Škofji Loki

Škofja Loka, 17. julija

Zamislek ni nov! Nasprompto, Škofja Loka je že opetovano podarila potrebo po zdravstvenem domu, le odločno, sistematično delo je manjkalo. Zato tudi ni bilo uspehov. Zdaj pa je tu vprašanje temeljito poigrabilo Protituberkulozna liga, zaradi česar smemo trdno upati, da dobi naše mesto vsaj postopoma svojo zdravstveno ustanovo — Higijenski dom, ki bo s svojih gladišč in nalog nekako zariše zdravstvene službe za naš okraj. Vršilo se je dosedaj že več razgovorov, vsi z zaključkom, da mora Škofja Loka tudi na tem polju nekaj storiti.

Organizacija zdravstvene službe v dravski banovini obsega dosedaj 22 zavodov in ustanov. V začetku je malokje mislili na lastno poslopje, ki stane 200 do 300 tisoč dinarjev, zato zadostujejo začasni prostori, dokler se ne sondirajo tla za zidavo. Loški zdravstveni dom v svoji končni organizaciji bo obsegal šolsko polikliniko, otroški dispanzer, posevetovalnico za noseče matere, protituberkulozni dispanzer in javno kopalnico. Tedaj za naše mesto same prepotrebne ustanove, ki jih mora vsak po napreduju stremeti rojak pozdraviti! Glede na obstoječe razmere bo ustanovljena v Škofji Loki najprej šolska poliklinika in za njo protituberkulozni dispanzer, vendar je treba razumeti poslovanje obeh ustanov tako, da se misli že sedaj na postopno izpopolnitev zdravstvenih ustanov v popoln zdravstveni dom. Tudi zaradi dotacij, ki so večje, ako je v načrtu celoten dom. Krajevne prilike same bodo odločile, kdaj prispejemo do končnega cilja.

Šolska poliklinika bo po vseh vidikih poslovala v drž. deški šoli. Zaščitna sestra bo stalno na razpolago, zdravnica pa parkrat tedensko. Uvedli se bodo sistematični pregledi otrok, a ne le pregledi, tudi zdravljenje otrok bo prevzela poliklinika. Dobile se bodo podpore za šolske kuhinje in bi prešla nadzorstvo nad njihovim poslovanjem zašč. sestri, kakor bi bila tudi navzoča pri kopanju mladine. Na vidiku je tudi obiskovanje dojenčkov na domu do šolske obveznosti.

Nič manj važno bo poslovanje dispanzerja, ki bo imel svoje prostore iz umivnih razlogov (tuberkuloza!) izven šole. Njegovo delovanje bo ločeno po prostorih, a skupno z uporabo nekaterih sredstev. Predvsem je važno, da se bo dobil rentgenski aparat (cena ca. din 50.000) pri Protituberkulozni zvezi v Ljubljani na posodo ali na obročno odplačevanje.

Obema zdravstvenima ustanovama bodo prikočili na pomoč domači čimtelji, uživali pa bosta tudi podporo Higijenskega zavoda, banovine, države, OUZD in drugih dobrotnikov.

Akcija PTBC v Škofji Loki postavlja tečaj vprašanje naše organizirane zdravstvene službe na docela novo polje. Mi ji želimo čim več uspehov. Saj gre za zdravje nas vseh, vsa naroda.

## Iz Radeč

Zopet nesreča. Komaj smo poročali o težki nesreči otroka in pripomnili, da so otroci premalo pod nadzorstvom, že se je zopet pripetila nesreča. 12-letni Ivan Messar je pri igri po nesreči zlomil svoji 6-letni sestrici Anici roko. Anica se zdravi v celjski bolnici. Starši, pazite na svoje otroke!

»Net so vsa nesreča stekla. Kakor že večkrat, smo tudi v sredo proti večeru opazili, da je postal potok Sapota namkrat silno umazan. Kakor gnojnika umazana voda se je valila skozi mesto v Savo. Radovedni smo, kaj poročajo naši letoviščarji k temu novemu okrasku mesta. Prosimo merodajne faktorje, da se ta neprobni nedostatek odpravi.

Sportna prireditve. Vse kaže, da se bo tukajšnji športni klub »Radeček« končno le prebudi iz svojega pravičnega spanja. Ze skoraj tri mesece ni igral nobene tekme, v nedeljo pa se nam končno obeta lepa nogometna tekma. V goste dobimo močno in simpatično enajstorico SK Hrastnika iz Hrastnika. Radovedni smo, v kakšni postavi bodo nastopili naši belo-rdeči. Upamo, da bodo to pot kompletni.

## Iz Zagorja

Zagorski vodovod je ena najobčutljivejših javnih naprav v naši občini. V kolikšak suhem vremenu ne more ustrediti vsem odjemalcem, ki morajo po več ur na dan ostati brez vode. Problem se bo še bolj zaostril, čim več novih hišnih posestnikov bomo dobili, a letos je gradbena sezona prav živahna. Sedaj so začeli graditi vodovodno napeljavo nekaterim posestnikom v Podstranu, toda s tem ne bo pomagano za delj časa splošnosti. Vodovodni odbor bo moral začeti resno misliti na zgradbo še enega zajemalnika v Kotredu, saj studenčnice je še v izobilju. Zadnje case je bilo nekaj hišnih posestnikov, za kaznovanih zaradi zalivanja vrtove z vodovodno vodo, z globlo 50 din, k čemu je treba prišteti še kolektivno 30 dinarjev. Do zadnjega pa so se ceste v občinski režiji polivala, prav tako iz vodovoda. Kako je tu z dvojno mero?

Diplomski izpit iz pedagoške skupine je na ljubljanski univerzi napravila gđc. Minka Ahčanova, ki ji k uspehu čestitamo.

Odkup sveta za sokolsko telovadišče na Lokah je največji uspeh našega Sokolskega društva v okviru Petrove petletke. Lepo arondirani svet v izmeri 2500 kv. metrov je društvo prodala SPD. S tem je zagotovljen podružnici na Lokah neoviran razmah in napredek. Za ta uspeh v presenetljivo kratkem času gre zaslužga podjetnim sokolskim gospodarjem s starostu učiteljem Lojzutom Kolencem na čelu. Le naprej brez miru!

Z letovanjem na Pohorju, katerega je bilo po prizidevanju društva za varstvo otrok in s podporo banovine deležnih 20 najpotrebnejših šolskih otrok, so se le-ti vrnili in je bilo veselje pogledati, kako jim je odmor koristil. Vsi so na teži pridobili. Zredili so se od 45 kg do 4.10 kg.

V sokolsko gozdno šolo pri Mozirju je v ponedeljek odšlo 7 članov našega Sokolskega društva. Tam ostanejo do 8. avgusta. Poleg razvedrila s kopanjem in izletu bodo deležni tudi pouka o sokolskih disciplinah, na koncu bodo pa priredili eno ali dva akademiji, združeni z nastopom. V taboru sta poleg članov celjske župe kot gosta še en Bolgar in en Čeh. Šola pa vodi prosvetar župe br. Drago Pahor.

## Iz Maribora

Mestni vojaški urad razglaš. Razpisana sta natčaja za sprejem v pomorsko zrakovno podčastniško šolo v Divuljah ter v etrovkovo podčastniško šolo v Šibeniku. Nadalje sprejme ministrstvo vojske in mornarice 17 gojencev za študij medicane na univerzi v Beogradu. V aktivno službo mornarice se sprejmejo 3 zdravilniki, v zrakovništvo 6 zdravnikov, v vojnotehnični zavod pa 2 diplomirana inženjerja. Vsi pogoji so razvidni na mestnem vojaškem uradu, Slomškovi trg 11.

Krojnik tečaj za žensko krojaštvo se odrtvi v Mariboru 1. avgusta ob 18. uri v poslopju deželne meštanske šole v Miklošjevi ulici. Interesenti bodo informacije v pisarni obrtno pospeševalnega referata na sreskem načelstvu.

Nove kandelabre postavljajo na Glavnem trgu. Ko bi le vse to malo hitreje bilo. Uprava Sokolskega društva Maribor matica sporoča vsem onim, ki nameravajo pripraviti svoj vstop ali prestop v društvo, da mora pripravljene oddati prijavo osebno tajniku v prijavnih urah. I. j. ponedeljek in v soboto od 19. do 20. ure in v sredo od 18. do 19. ure. Oseba predaja prijavnice potrebna radi izpolnitve administrativnih formalnosti. Prijave, ki jih prijavitelj ne bodo oddal osebno, se ne bodo upoštevale. Uprava.

Novi orožniški postaji na Pohorju. Po veljivosti mariborske orožniške čete je ugodilo dolgoletni želji izletnikov in pohorskega prebivalstva ter uredilo dve novi orožniški postaji na Pohorju in steer pri Sv. Martinu in pri Sv. Bolfenku na Pohorju. Obe postaji, ki sta pričeli poslovati z današnjim dnem, bosta ekspozituri mariborske orožniške čete in bosta močno zaseleni.

Naša mladina na morje. Dne 29. julija ob 21.10 se odpeljejo dekleta in deca v Martinišče. Cas prijave je na državni šolski polikliniki še do 27. t. m.

Sokolski nacionalni Maribor se zrine v nedeljo 24. t. m. v Ruše, kjer so velike slovesnosti 20 letnice osvobodjenja.

Popravila mariborskih vojašnic. V vojašnici Kralja Aleksandra v Mariboru bodo nekatera popraviła, za katera bo prva očitna licitacija 2. avgusta ob 11. uri v pisarni ref. inž. Staba dravske divizijske oblasti v Ljubljani.

Hudo neurje je divjalo v četrtek popoldne nad Mariborom. Okolj 3. popoldne se je vtila ploha, ki je trajala nepretrgoma skoraj dve uri. Vmes je padala toča in so zlasti mestni in okoliški vrtnarji hudo prizadeti. Vihar je ponekod v okolici lonil veje in potlačil koroze in druge pridele. V Mariboru je bil naliv tako hud, da so bile

nekateré ceste in ulice naravnost poplavljene. Precej škode je napravilo neurje v vinogradih ob severni meji, zlasti pri Sv. Juriju ob Pesnici in severnem delu Slovenskih gorc.

Sifa življenja. V Vrhovdolu 96 pri Limbuži je izpila v trenutku obupa nad domačimi razmerami večjo količino lizola 30 letna posestnica Neža Jurč. Nezavestno so prepeljali v mariborsko splošno bolnico, kjer so ji nudili prvo pomoč ter izprali želodec. Količina lizola, ki ga je izpila, pa je bila toliko, da ji je grlo in želodec težko razjedla. Njeno stanje je zelo resno in je le malo upanja, da bi okrevala.

## Beležnica

KOLENDAR

Danes: Petek, 22. julija katoličani: Marija Magdalena

DANAŠNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Sindikat zločincov

Kino Union: Dve siroti

DEZURNE LEKARNE

Danes: Dr. Kmet, Tyrševa cesta 43, Trnkoczy ded., Mesni trg 4, Ustar, Selenburgova ulica 7.

## Izpod rita

V Ljubljani, ki o nji pravimo, da je kulturno središče Slovenecv, smo doživeli največjo kulturno smotno. Na umetnostni razstavi so bile zarubljene brez predhodnega obvestila in opomina umetniku razstavljene slike, čeprav vse niti niso njegova last. Naša steer vse preveč brezbržna javnost se je ob tem žalostnem dogodku zgnila, razumljivo in upravičeno ogorčene je pomagalo vsaj toliko, da se je mučna zadeva za silo uredila, da so prišle zarubljene slike nazaj na razstavo.

Več vidikov je, iz katerih se mora široka javnost zanimati za ta celo v naših razdrapanih razmerah edinstveni dogodek. Najprej se moramo vprašati, kdo je dama, ki je s svojim korakom izvala ogorčenje vse poštene javnosti. To je Irena Cizpotovala, Madžarka, živeča v Ljubljani, kjer bi se morala zavedati, da je na slovenskih tleh in da ji je takt sam naloga izogibati se podobnega izjavljanja. Beograjski listi so obširno poročali o tej kulturni smrti in nepoučena srbska javnost bi utegnila dobiti vtis, da se drži ta madež na Slovenecv. Zato je dobro, da vedo tudi tam doli, kdo je to zakrivil. To naj zaenkrat zadostuje o gospej Cizpotovali.

Vprašati se moramo pa tudi, kje tiči vzrok, da morajo naši umetniki doživljati taka razočaranja in take težke udarce. Kdo je kriv, da je večina njih zadožlena in da so smotni dogodki, kakršen se je pripetil v ponedeljek v Jakopičevem paviljonu, sploh mogoči? Roko na srce in priznajmo, da smo krivi sami in pa tudi med nami živeči tuji. Ti morda se bolj kakor mi, ker so večinoma premožni. Dvomimo, da je kateri med njimi, ki bi kupoval dela naših umetnikov, da bi jim ne bilo treba delati dolgog. Tudi naša mlačnost in brezbržnost do naših umetnikov spada v poglavje o naši kulturni smrti.

## Iz Ptujja

Jadranški strazarji na morje. Odpotovala je druga skupina naših podmladkarjev JS na morje in sicer dijaki tukajšnje gimnazije. Podmladkarji potujejo pod vodstvom g. prof. Veselka Franje in sicer v Split, nato pa na Jelso, kjer bodo sedem dni gostji v domu zagrebskega oblastnega odbora.

Proslava 20 letnice Jugoslavije v Mariboru se udeležijo tudi društva in organizacije iz Ptujja. Mestni župan dr. Remec je izdal tozadevni razglas na prebivalstvo mesta Ptujja, razen tega pa se je osmoval tudi odbor za proslavo v Mariboru. S tem v zvezi pa se je osmoval tudi odbor za proslavo 20 letnice Jugoslavije in 30 letnice septemberskih dogodkov v Ptujju. Ta proslava bo v Ptujju 10. in 11. septembra in bo to celo trojni jubilej, in sicer: 20 letnica Jugoslavije, 30 letnica novitve septemberskih dogodkov in ustanovitve podružnice CMD ter 75 letnica obetaja Narodne čitalnice. Ta proslava bo ona največjih, kar jih je bilo kdaj v Ptujju.

Vlomi in tatvine se množe. V okolici Ptujja, Ormoža in Središča so se zadnje case pojavili vlomilci, ki vlamljajo v razne trgovine in zasebna stanovanja. V Ormožu se je pojavila pomoči skupina kakih 10 neznanih moških, ki so obkolili trgovino veletrgovca Kuhariča Ludvika ter s ponarejenimi ključi odprli skladišče. Tatovi so se dobro založili, bili pa so prepodani po nočnem čuvaju Filipu Izlakerju. Kljub temu so odnesli blaga v vrednosti okoli 20.000 din. Pretekli teden so vlomili tudi v gostilno Kosj v Središču, kjer so odnesli razne jestvine, pijačo in cigarete. V Ptujju pa so vlomilci obkolili stanovanja posestnice Terezije Kazinir ter odnesli naklita v vrednosti 1000 din. V Zabajku pri Ptujju pa so pri belem dnevu vlomili in stanovanje posestnika Breznika, ko je bila vsa družina na polju. Odnesli so 20 din gotovine ter razno perilo in oblačila. Orožniki marljivo zasledujejo toplot, od katere so aretirali že štiri člane.

Za častnega meščana je mestni svet izvolil velezaslužnega župnika minoritske fare g. svetnika Alfonza Sveta, ki obhaja te dni tudi svojo šoletnico in 30letnico dušnega pastirstva. Vrtemu duhovniku, ki ima mnogo zaslug za slovenstvo v Ptujju in okolici še izza predvojnne dobe, iskreno čestitamo!

## SOKOL

D. M. v Polju. Priprav za nastop Sokola Polje, ki bo v nedeljo 24. t. m. popoldne ob 16. uri na letnem telovadišču, so v polnem teku. Po telovadišču tudi narodna veselica z bogatimi srečovanji. Ker smo na periferiji Ljubljane, vabimo vsa bližnja društva in Sokolu naklonjeno občinstvo, da nas v čim večjem številu obišče ter se prepriča o delu po Tyrševih načelih. Zdravo!

## RADODARNOST

Ubogi otroci v prtiliču nimajo ne očka, ne mamic. Ali bi jim ne hotela kaj dati?

No, mamica, lahko bi jim dali našo babico.

Premiera najpopolnejše francoske filmske umetnine! Ta film, pri katerem se je doslej pretočilo potoke solz sočutja, je bil pred kratkim predvajan v Sofiji 7 tednov nepretrgoma. V glavni vlogi mali SERGEJ GRAV

Osveta ljubosumnega moža, ki je predal lastnega otroka lopovu, da bi se maščeval svoji ženi, o kateri je mislil, da ga vara. Muke dveh nedolžnih malčkov, ki sta morala ob zvokih harmonike prositi miloščino.

**DVE SIROTI**

LE DEUX GOSSES

KINO UNION, tel. 2221

## Mariborska Kalvarija

Maribor, 21. julija

Mariborčanom marsikaj očitajo. Precej teh očitkov je upravičenih, precej pa tudi ne. Med upravičenimi je prav gotovo očitke, da ne znamo v polni meri izkoristiti lepote nekaterih mariborskih okoliških postojank. Ljubljancani in drugi nam zatrjujejo, kadar prihajajo v Maribor, da ne znamo ceniti recimo Sv. Urbana in drugih bližnjih vrhov. In potem še staroslavna Kalvarija s prenovljeno kapelico. Kaj bi drugod napravili s tako postojanko in neposredni bližini mesta. Zgoraj krassen razgled na mesto vse tja proti Dravskemu polju in izlivu dravske doline, spodaj pa prekrasni vinogradi. Le malokateri Mariborčani znajo ceniti našo prelepo Kalvarijo. Toda kaj je vse to napram splitskemu Marjanu? Tudi naša mariborska Kalvarija bi lahko bila takšen Marjan, pa je med nami menda pre malo podjetnosti ter smisla za privlačnost, sodobno urejene postojanke. Kako bi recimo procvetala na Kalvariji udobno urejena restavracija. Koliko let se že forsira ta načrt, pa ni človeka, ki bi ustvaril iz Kalvarije nekaj, kar bi lahko s ponosom pokazali vsakemu tujcu, kakor recimo naš Mariborski otok ali pa novo pohorsko avtomobilsko cesto.

So pa ob problemu naše Kalvarije tudi nekatere temne točke. Pohvalno je treba omeniti iniciativnost naše orožniške oblasti, da je vrh Pohorja in šmartnem in pri Bolfenku organizirala dve novi orožniški stanici. To je bilo potrebno. Ob tej hvalevredni pobudi pa se nehotе vsiljuje misel, da bi morala biti tudi po kalvarijskem področju varnostna služba boljša. Morda bi bilo več sprehajalcev in ljubiteljev naše Kalvarije, ko bi ne bilo teh temnih točk. Po gozdu postopajo sumljivi elementi. Sam skoraj ne moreš na Kalvarijo. V zadnjem času se klati po Kalvariji neznanec, ki nadleguje ženske. Nič čudnega, če je potem takem naša prelepa Kalvarija zanemarjena. Vse tja preko trehrišnih gozdov in Grajskega loga se razteza to področje in torišče sumljivih elementov, ki ga bo treba z radikalno racijo očistiti kriminalnih tipov. Obnem s tem bo pa treba načeti tudi problem razsvetljave, ki je pomankljiva saj se v temu najboljše počitko potepuhli, ki se v maju, juniju, juliju, avgustu in septembru, včasih celo v oktobru zatekajo v ta prirodna zavetišča.

## Iz Celja

Celjski šahovski klub bo gostoval v nedeljo 24. t. m. v Rogoški Slatini in igral v Aleksandrovm domu šahovski match na osmih deskah proti šahovskemu klubu Udruženja jugoslovenskih nacionalnih železničarjev in brodarjev iz Maribora. To srečanje bo gotovo zelo zanimivo.

Dve nesreči. V sredo si je 8-letni zidarjev sinček Maks škrubej s Sp. Hudinje pri padcu zlomil desno roko v zapestju. Istega dne je padel 30-letni rudar Josip Senegačnik iz Megojnice pri Grižah pri delu v rudniku tako nesrečno, da si je zlomil levo nogo. Ponesrečenca se zdravita v celjski bolnici.

Razmere na delovnem trgu. Pri celjski borzi dela se od 11. do 20. t. m. na novo prijavi 60 brezposelnih, delo je bilo ponujeno za 34 oseb, posredovanj je bilo

# DNEVNE VESTI

— **Vojvoda Kentski pride v Cavtat.** V pri Dubrovniku pričakuje vojvodo in vojvodinjo Kentsko, ki bosta stanovala v vili Bože Banca kakor lani.

— **Direktna zračna proga Beograd-Ljubljana.** Da izpolni davno željo gospodarstvenikov iz Ljubljane, je uprava Aerokluba sklenila, da se uvede s ponedeljkom 25. t. m. direktna zračna zveza med Beogradom in Ljubljano. Letalo bo odhajalo v bodoče iz Beograda ob 16.55, v Zagrebu bo ob 18.25, iz Zagreba odleti ob 18.30 in bo v Ljubljani ob 19. Iz Ljubljane bo odhajalo letalo vsak dan ob 8. v Zagrebu ob 8.30, iz Zagreba odleti ob 8.35 in prispe v Beograd ob 10.05. Dostoj se morali v Beograd namenjeni potniki leteti preko Sušaka in dalje preko Zagreba. Ljubljana bo z veseljem pozdravila sklep Aerokluba, saj se je po pravici čutila zastopljeno, ker je imela tako nerodno zračno zvezo z Zagrebom in z Beogradom, namreč preko Sušaka, kar je pomenilo precejšnjo izgubo na času, pa tudi na denarju.

— **Pogozdovanje v naši državi.** Jugoslavia ima mnogo gozdov, na drugi strani pa tudi mnogo goščav, ki jih bo treba čimprej pozgoditi, ker izsekamo vsako leto mnogo lesa, in bi tako površina goščav stalno narasla. Od leta 1930 do letos je bilo zasajenih v vsej državi 75.000.000 mladih drevesc. Stanje gozdov je najpovoljnejše v dravski banovini, nikjer drugod se v naši državi po privatni iniciativi ne pogozdi tako goščav kakor v Sloveniji. Lani je bilo v Sloveniji 320.000 drevesc. To delo je opravilo 22.908 učencev in 581 učiteljev. Na drugem mestu je savska banovina, kjer je bilo lani zasajenih 210.000 drevesc.

— **Tekma letalec Male antante.** Češko-slovaški Aeroklub bo organiziral od 27. avgusta do 4. septembra veliko letalsko tekmo letalec Male antante z letali izdelanimi v državah Male antante. Tekmovalna proga bo vodila iz Prage preko Bukarešte, Beograda in Bratislave nazaj v Prago.

— **Kongres prometnega oboja državnih železnic.** Včeraj se je v Slavenskem Brodu nadaljeval kongres prometnega oboja državnih železnic. Govorniki so večinoma nadaljevali težak gnetni položaj prometnega oboja. Govorilo se je tudi o priznanju službenih let, prejemkih in razvrstitvi oboja. Naglašena je bila želja, naj bi se resolutija izročila raznim ministrstvom predsedniku in prometnemu ministru tudi Narodni skupščini. Vsi govorniki so zahtevali naj se prometnemu oboju vsiljuje prejemki za 20% posebnim odlokom, ki nosijo večjo prometno odgovornost. Velika pozornost je bila posvečena tudi pokojniškemu delu in mnogi govorniki so ostro kritizirali delo centralne uprave v tem pogledu. Kaznjeno je bila izvoljena nova uprava, ki ji predseduje Sreten Golubović.

— **Afera dr. Djundjerskega.** V Novem Sadu je zbudila veliko senzacijo afera v družini znanega milijonarja in industrijca dr. Geodeca Djundjerskega. Njegova sinova Lazar in Dušan sta zahtevala, naj sodišče nujno očeti imenuje tutorja. Očetu očitata, ko je brez razlogov zapravil svoje očetovo do leta 1934 obelo, je njima prepustil vodstvo svojih podjetij in upravo ostalega imetja. Očetovo imetje je bilo tedaj vredno 180 milijonov din. Dr. Djundjerski je pa imel že takrat nad 80 milijonov dolgov. Sinovima se je v zadnjih letih posrežilo dolgove odplačati in imetje v celoti ohraniti. Ko pa je oče spet ozdravel, je znova zahteval vodstvo v podjetjih, zaradi česar se je s sinovima tudi sprl. Dejansko sta mu imetje spet prepustila, a tedaj ga je znova začel zapravljati, tako da ga bo v doživetnem času docela zapravil.

— **Krožno potovanje parnika »Kraljice Marije«.** V sredo popoldne je priplul v splitsko pristanišče naš največji turistični parnik »Kraljica Marija«, ki odhaja na krožno potovanje po sredozemskem morju. Na krovu je 240 potnikov raznih narodnosti. Zvečer je parnik odplul proti Križu. S Splita dobi letališče. Poročali smo že, da zahteva tudi Split letališče, da bi bil po zračnih progah zvezan z zunanjim svetom. Izbrano se že zenišča, ki ga bodo spajkali. Split naj bi dobil letališče leta 1940.

— **Kongres inženirjev agronomov.** 4. in 5. septembra bo v Zagrebu kongres Zdrženja jugoslovenskih agronomov. Prvi dan bo redna glasna skupščina, drugi dan pa kongres. Med našimi agronomi se naglašata potreba večje strokovne izobrazbe v prvi vrsti na naših poljedelskih fakultetah, poleg tega je pa potrebna specializacija naših inženirjev agronomov do ma in v inozemstvu.

— **Nemška znanstvena ekspedicija v Dalmaciji.** V sredo je prišla v Šibenik in se takoj odpravila v Zlarih 40 članov broječa znanstvena ekspedicija iz Berlina in Hamburga. Proučevala bo lov na korale.

— **Prihod angleškega vojnega brodirja v Dalmacijo.** Davi je prišel v splitsko pristanišče veliki angleški dreadnought »Warspite«. Na njem je poveljnik vsega angleškega sredozemskega brodirja admiral Dudley Pound. Pred Split je priplula tudi angleška vojnica ladja »Aberdeen«. Jutri pa pripluje sanitetni parnik Maine. Jutri pa pripluje sanitetni parnik Maine. Jutri pa pripluje sanitetni parnik Maine.

— **Madžarski novinarji na našem Primorju.** Prihodni mesec poseti naše Primorje večja skupina madžarskih novinarjev, ki se pripeljejo 5. avgusta iz Budimpešte preko Beograda.

— **Od 28. 7. do 15. 8. izlet v Trst** k opernim predstavam. Sporedi in prijave v vseh biljetarnah Putnika.

— **Zlato v velikih zrnih.** Učitelj Dragutin Erčević iz vasi Gornje Bresnice v topliškem srezu je prinesel v sredo v Prokuplje precej veliko zrno zlata, ki ga je našel v strugi Bresniške reke. Ljudje domnevajo, da je v strugi te reke mnogo zlata.

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo spremenljivo vreme. Včeraj je nekoliko deževalo v Ljubljani in Mariboru. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 32, v Zagrebu in Beogradu 29, v Ljubljani 28,5, v Sarajevu, Dubrovniku in na Rabu 28, na Visu 26, v Mariboru 24. Davi je kazal barometer v Ljubljani 760,4, temperatura je znašala 17,4.

— **Iz šole resnica.** V vasi Vreli blizu Bosanskega Broda so našli včeraj obiščena 18-letnega dečka Stipo Marica. Ne gre za samomor, temveč za nesrečno naključje. Deček se je igral, pa je privezal na konec vrvi za ograjo, na drugem je pa napravil zaniko in si jo položil okrog vratu. Kar mu je spodsnilo da je padel vznak. Tako se je zanika zadržala in deček se je zadušil.

— **Potrjeni smrtni obsodi.** Vrhovno sodišče v Sarajevu je potrdilo smrtno obsodbo nad morilecema Soviljem in Mihajlom Tomičem. Obdoba je na vprašanje odgovorila pravosodnemu ministru, da so imeli Sovilji in brata Tomiči težke grehe na vesti, še predno so zakrivali zločin zaradi katerega so bili obsodeni. Tomičev brat Branko je bil obsodjen na dosmrtno ječo. Obdoba samo prosi ministru, naj se obsodba v celoti izvrši.

— **Izlet k otvritvi Kopalnice v Slovenjem Gradcu** priredi Zveza za turški promet v nedeljo 24. t. m. Informacije in prijave v vseh biljetarnah Putnika.

— **Ponesrečenel.** V splošno bolnico so prepeljali davi delavca Ivana Pintarja, uslužbenega pri KLD na Jesenicah. V delavnici ga je pograbil stroj in mu poškodoval desno roko. Rudarju Jakobu Grobelcu, zaposlenemu v premogovniku v Zagorju, je padel na glavo kos premoga in ga poškodoval na glavi. Dječak Drago Kričič iz Ljubljane pa je padel s kolosa in si zlomil desno nogo.

— **Samomor brezposelnega delavca.** Pri Slavenskem Brodu je skočil v sredo zvečer pod brzovlak 62-letni brezposelni delavec Stanko Rožankovič. Bil je na njivi ob železniški progi in govoril je z lastnikom, ko je pa pridrvel brzovlak je skočil na progo in legel na tračnice, da ga je vlak razmrsal.

— **Nehote se je ustrelil.** V hiši klerškega pomočnika Ivana Božička v Zagrebu se je odigrala v sredo zvečer pretresljiva tragedija. Puškarski pomočnik Ivan Ivančič, star 18 let je prišel k Božičku, s katerim sta bila prijatelja. Pri njem je popravljali samokres, ki se mu je slučajno sprožil in kroglja mu je prebila srce, da je bil takoj mrtev.

— **Otroku zgoreli obe nogi.** V vasi Mrzlo polje blizu Duge rese se je pripetila včeraj težka nesreča. 11-letni Anton Bošnjak je bil duševno in telesno zaostal. Včeraj sta odšla roditelja na polje delat, otrok je pa ostal doma, kjer se je pred hišo igral. Prišlo so se sosedovi otroci, dobili so nekje vzgailice in Bošnjakov sinček je naenkrat zažgal pod seboj slamo. Plameni so ga kmalu obdajali in zgoreli sta mu obe nogi. Drugi otroci so zbežali. Nesrečni deček je čez dva dni v bolnici izdihnil.

## Iz Ljubliane

— **Nov grob.** Po dolgotrajni, težki bolezni je davi umrl mestni knjigovodja Fr. Kramer. Pokojni, ki ga je pobrala smrť v 47. letu življenja, je hiral že nad leto dni. Zdravja je iskal na knjiki v Zagrebu, a je ostalo vse prizadevanje zdravnikov zaman. Pokojni Franc Kramer je bil splošno znan Ljubljancem, priljubljen povsod in dobrodošel v vsaki družbi. Veliko se je udeleževal v raznih naprednih organizacijah ter je bil dolgo tudi odbornik organizacije JNS na Barju. Franca Kramerja, ki je bil tudi rezervni podporočnik, bomo spremlili na zadnji poti izpred mrliške veže zavetišča Sv. Jožefa na Vi-

dovdanske cesti, na pokopališču k Sv. Križu jutri ob 18. Blagemu pokojniku bo di ohranjen trajen epomim, žalostjo ostalim naše iskreno sožalje!

— **Kar tri zastave viražo na hotelu Metropol.** Ljubljancem tega niso vajeni in se radovedno vprašujejo, odkod naenkrat toliko radodarnost z zastavami. Mi imamo pa že izkušnje s tem hotelom in vemo, da izobesijo na njem zastave samo, če so se nastanili v njem gostje, ki jim vjrajo v pozdrav. Zdaj je nastanjena v hotelu Metropol posebna pisarna, ki vodi priprave za mednarodno tekmovanje letalskih modelov v Ljubljani. Vidimo torej, da se za zastavo tudi trgovsko izkoriščati.

— **Veselojgra »Veleturista«** se ponovi v nedeljo 24. t. m. na prostem pri Kamniti mizi v Zg. Šiški ob 20. uri. V pripravi so predelane nedelje je bilo ob polnem posetu občinstva zelo zadovoljiva, zato prostimo vse one, ki si še niso ogledali »Veleturista«, naj store to v nedeljo. »Nar. prosv. dr. »Vodnik.

— **Danes premiera »Dve sirotci«** v kinu Unionu. V takozvani »letaj sezoni« predvajajo običajno vsi kinematografi le reprize ali pa premiere slabših filmov. Tega pri kinu Unionu ni! Kino Union je obdržal tudi čez poletje svoj visoki programski nivo, kar je pokazal junjski in juljski spored kakor n. pr. filmi »Divji lovec«, »Netopir«, »Viverre«, »Sisy«, »Trdnjava molka«, »Žigosa« in itd. Najboljši film juljskega sporeda je kinu Unionu pa je film »Dve sirotci« — »Les deux gosses« čigar premiera bo danes. Ta film označujejo kritiki vseh kulturnih narodov sozlasno za dovršenost in popolnost francoske filmske umetnosti. In to po vsej pravici! Film je imel ogromen uspeh povsod. V Sofiji so ga nedavno igrali celih 7 tednov nepretrgoma. Malj Sergej Grav, ki igra eno glavnih vlog v filmu, je zelo simpatičen, ter si mahoma pridvoja srca gledalcev. Njegova trda usoda in njegovo trpljenje gane do solz najtrša srca; zato oravi kritika upravičeno, da so bili pri tem filmu poseben »protok solz«. Tudi naše občinstvo bo gotovo očarano ob tem filmu in bo se bolj pripravilo, da je danes francoski film zavzel v Evropi vodilno mesto.

— **Sadjarška podružnica Siska.** V nedeljo 24. t. m. ob 9. dopoldne bo predaval predsednik podružnice g. Zatek na vrtu g. Perko Matija, Celovška c. 97. o poletnem obzorožju breskve, marelice in trte.

— **Motoekspedicija Avtokluba** pozivam, da se zberejo v nedeljo ob 7. uri pred Kazino na Kongresnem trgu, nakar se skupno podamo na Jezersko k proslavi našega patrona sv. Krištofa. Prijatelji in znanci dobro došli. — Načelnik.

— **Železniškimi vpokojencem v vednost!** Umrl je član društva Železniških vpokojencev g. Jakob Pavčič, pisarniški odpravnik v pokouju. Pogreb bo v soboto 23. t. m. ob 14. uri izpred hiše žalosti Pleteršnikova ul. št. 13. Železniške vpokojence, vdove in prijatelje vlnudno vabimo, da se pogreba udeležijo.

— **Na Rakitno** bo vozil v nedeljo avto-bus ob 1/2 7. izpred Mestnega doma. Tel. 36-98.

— **Restavracija Keršič, Frankopanska 1.** Danes vsakovrstne ribe, se priporoča.

## Iz Kranja

**Hotel „Stara pošta“, Kranj**

**Vsak dan koncert s plesom.**

**Stalno žive postvri in raki.**

**Toči se plzensko pivo Prazdroj.**

— **Po polju črna cesta gre.** Nača narodna pesem mnogokrat opeva belo cesto, ki se kot srebrna nit vije po polju, čez hribe in doline. Pred nastopom železnice in zlasti avtomobila je cesta s svojimi vozniki, ki so prevažali blago iz kraja v kraj, s svojimi potniškimi vozovi s postiljoni za potnike in resnici bila živa priča ljudskega življenja in njegove pozicije. Stari časi so pa minuli. Današnje ceste ne poznajo ene pozicije, celo svojo belo barvo so deloma izgubile. Asfaltirane ali tlakovane ceste niso več snežno bele, kot so bile ceste poprej. Naravnost črna pa je cesta, če je katranizirana. Tako so pretekli tedni polili s katranom cesto od Bekšina skozi Kokrico do dvora Brdo. Spomadi je bila namreč cesta nasuta s finim peskom in zvaljana. Cesta je sedaj res gladka in brez prahu, toda belo barvo je izgubila, tako da z narodno pesmijo lahko rečemo: »po polju črna cesta gre«. Cesto od Nakla skozi gozd do Kokrice so pa polili z asfaltom.

— **Avto v ognju.** V soboto zvečer je v Kokri zgorel avtomobil avtoivoževčka Rudolfa Faganclja iz Kranja. V nedeljo dopoldne so ostanke avtomobila naložili na tovorni avto in odpeljali v Kranj. Avto je bil zvanke »Fiat«. Tudi če je bil voz zavarovan, škoda ne bo krita z zavarovalnico, če hoče Fagancl kupiti nov avto.

# Zasačena vlomilska tolpa

**Na gasilski veselici razkrinkana tatova — Ukradene tombolske srečke izdale nevarne vlomilce**

Maribor, 22. julija

V vasi Sigelec pri Ludbregu je bila v nedeljo gasilska veselica, ki sta prišla na njo tudi znana kriminalna tipa brata Tratnik iz vasi Hrastovsko. Jela sta izzvati in pridružilo se jima je še šest pajdašev. Naenkrat so potegnili samokres in jeli streljati po ljudih. Ljudje so pa navali nanje in jih pošteno pretepili. Razgrajati so hoteli izzvati nered, da bi mogli v splošni zmešnjavi kraji. Izgnili so iz Sigeleca, toda že naslednjega dne so prešli orožniki v Ludbregu prijavo, da so jim bila ukradena štiri kolesa.

Orožniki so odšli z bratoma Tratnik v Sigelec in ko so hoteli na njuno prijavo aretirati nekaj nedolžnih ljudi, je privozil tovorni avto s 15 orožniki iz Ormoža in ti so zahtevali izročitev bratov Tratnik zaradi mnogih tatvin in razbojništev v okolici Ormoža. Tratnika sta se izgovarjala, da nista ničesar zakrivila, češ, da sta bila v času tatvin in razbojništev na domu v vasi Hrastovcu. Toda orožniki iz Ormoža so imeli s seboj priče, ki so Tratnikoma v obraz povedale, da sta krada. Na njunemu domu so napravili orožniki hišno preiskavo ter našli več starih koles, v vodnjaku pa skritega za 15.000 din nakradnega blaga. V slami nad stajo so pa našli v zabojih še za okrog 15.000 din nakradene robe. Tratnikova sta morala z orožniki v Ormož, kjer se vodi preiskava. Po njuni aretaciji so si ljudje oddahnili, saj sta Tratnikova znana kot ne-

varna vlomilca in pretepača.

V Središču ob Dravi in v okolici Ormoža je strahovala ljudi zločinska tolpa, ki ji oblasti nikakor niso mogle priti na sled. Na vesti je imela mnogo tatvin, vlomov in razbojništev. Prejšnji teden so vdrli člani te tolpe v hišo gostilničarja Kosija v Središču, kjer so ukradli dve kolesi in blok tombolskih srečk. Kosi je prodajal srečke za tombolo, ki je bila v nedeljo. Vlomilci so mislili, da bodo imeli z ukradenimi srečkami srečo, da jim bodo prinesle lepe dobitke, pa so jih spravile v pogubo.

Komandir orožniške postaje v Središču je stutil, da bodo poskušali vlomilci uporabiti ukradene srečke na tomboli, ki je bila v nedeljo v Obrežu pri Središču. Zato so organizirali civilno nadzorno službo na tomboli, kjer se je bilo zbralo mnogo ljudi. In uspeh ni izostal. Med tombolo so orožniki naenkrat opazili sumljivega moža z ukradenim blokom srečk v roki. Ko so ga prišli, je začelo iz množice bežati okrog 30 ljudi. Vsi so bili člani vlomilske tolpe. Ljudje so jo ubrali za njimi, toda ujeli so samo štiri. Orožniki so jih zasilili in izkazalo se je, da so to člani že dolgo iskane vlomilske in razbojniške tolpe, ki so jo varnostne oblasti že več let zamaš zasledovale. Vsi člani tolpe so iz savske banovine, nekateri celo iz Ludbrega. Tolpa je kradla po dravski banovini, nakradeno blago je prodajala po Hrvaškem Zagorju. Na ozemlju savske banovine so našli že okrog 25 ukradenih koles in vsjo robo, ukradeno 16 t. m. trgovcu Kuharču v Ormožu.

## Cigani lažejo in priznavajo

Ljubljana, 22. julija

Pri zasliševanju članov ciganske tolpe, ki je bila aretirana v soboto v gozdici pri Dobu po patrli orožnikov iz Domžal, prihajajo na dan stare, zamotane zgodbe, dasi so skušali skrasti vsi aretiranci, tako moški kakor ženske z otroci vred, lagati prav po cigansko. Najzanimivejši med aretiranimi cigani je razmeroma še mladi cigan, ki se je izdal za Franca Vinkoviča. Na kriminalnem oddelku policije so že takoj dvomili, da se res tako piše, ker so ostali cigani, zlasti pa Frančiška Breščakova namignavali, da ima ponarejene dokumente. Slednjič so res ugotovili, da se ne piše Vinkovič, marveč Taubman. Tedaj pa je Frančiška Breščak, ki pa se tudi ne piše Breščak, marveč je znana med cigani pod pravim imenom kot Olga Taubman, povedala, da imajo v rokah nevarnega ciganskega zločinca Ferdinanda Brandtnerja znanega med cigani pod imenom »Kripla«. Ko so na kriminalnem oddelku pregledali razne spise o ciganskih vlomilcih ter zločinoh, so ugotovili, da doživljene Ferdinanda Brandtnerja zasledujejo že od l. 1933 nemške varnostne oblasti. 22. avgusta 1933 je namreč prišlo med cigani ki so takrat taborili v gozdici pri Globasnici, blizu Sinče vasi na Korškem do streljanja. Po samokreah sta posegla Ferdinand Brandtner in Karl Taubman in se je Taubman kmalu zgrudil zalet v glavo. Ujabilca so zasledovale hviše avstrijske varnostne oblasti pod raznimi imeni, samo ne pod pravim, pač pa je bilo znano, da ima na desnem licu v višini ust veliko zaraslo brazgotino, ki jo je dobil nekoč med pretepom. Aretiranega Brandtnerja bodo naše varnostne oblasti po prestanj kazni zaradi tatvin izročili nemškim oblastem.

Med zasliševanjem so kriminalni uradniki dognali še druge zanimivosti. Aretirana Franja Breščakova, mati 9 otrok, izmed katerih najmlajšega še doji, je povedala, da se piše v resnici Olga Taubman, dasi jo je hotel z njo vred aretirani Georg Taubman zatajiti in se je na policiji predstavil, kot njen stric. Policija je nadalje ugotovila, da je Taubman z ženo in otroki pristojen v okolico Beljaka in da se je s svojo družino šele nedavno prethotopil čez mejo. Tu se je, kakor že poprej večkrat, pridružil drugim ciganom in kradel z njimi vred. 3. t. m. so prišli cigani na svojem potu tudi v Stepanjo vas, kjer se je zglasila Olga Taubmanova pri kamnoseku Ivanu Irto ter naročila pri njem ograjo za grob cigana, ki je bil najden 5. novembra 1936 umorjen v Gruberjevem prekopu. Policija takrat ni mogla ugotoviti identitete umorjenega cigana, zdaj je pa Olga Taubmanova povedala, da se je najbrž pisal Filip Gartner, verjetno pa je, da je bil to njen polbrat Viktor Reichard, ki ga med cigani pogrešajo že več let, a ga ona po videzu ni poznala. Cigane na policiji še vedno zaslišujejo in je zelo verjetno, da bodo prišli na dan čudni gredi, kakršne pozna samo cigansko življenje.

## Iz Kamnika

— **Pobiranje vodarine.** — Občina Kamnik je začela pobirati vodarino za prvo četrtletje tekočega leta, ki znaša po potrjenem občinskem proračunu 5 din mesečno od pipe, zato jo tudi nekateri imenujejo »piparino«. V dopisih, ki jih občina razpošilja strankam, za zahteva plačilo vodarine tudi od klozetov in to v isti višini, kot od ostalih pip, čeprav je bila prejšnja leta vodarina za klozete nižja. — V proračunskem letu 1938/39 nima občina v proračunu niti v pravilniku za izvrševanje občinskega proračuna potrjene pristojbine za vodarino na klozete. Prebivalci Kamnika, ki uživajo koristi mestnega vodovoda, so mnenja, da je občinski odbor pri sestavljanju občinskega proračuna to namenoma izpuštil glede na pospeševanje higijene ter je bila v nadomestilo vodarine na klozete uvedena kanalščina, ki je popolnoma nova davščina v občinskem proračunu za leto 1938/39. Iz dopisov, ki prihajajo strankam, posnemamo, da občina pobira vodarino tudi od izlivkov. Meščani bodo seveda občini zelo hvaležni, če bo pobirala vodarino tudi od likakov, kjer se voda odteka.

— **Cestni odbor kupil hišo.** — Sreski cestni odbor v Kamniku je kupil znano Rodetovo hišo za 400.000 din. V lepi stavbi bodo nastanjeni uradi, nameneščini bodo imeli tu svoja stanovanja, restavracija pa se bo oddala v najem.

## Iz Male Nedelje

— **Ploha, strela, pokolj, smrtna žrtev.** Naš kraj že delj časa trpi na hudi suši, tako da je bilo vsako delo na polju skoraj nemogoče. V nedeljo pa smo imeli nevihto z dežjem. Bil je dopoldne, ko je bila pri nas nova maša, ki ji je prisostvovalo mnogo ljudi iz domače župnije in tudi iz sosedne. Med pridigo je bilo po nepotrebnem napadeno napredno časopisje, kar bi radi smešne situacije, v kateri smo bili v istem času župljani, lahko odpado. V tem času je nastal v cerkvi tudi nemir, da je moralo posredovati orožništvo. Zunaj cerkve so se pa spoprijeli fantje, kjer so enemu z noži precej naložili. Tudi tu so morali orožniki intervenirati. Ob tem času je med silno ploho udarila strela v cerkveni strelovod, šolski strelovod ter hišo v bližini cerkve, kjer sta sedela zakonca Karba. Strela je ubila Terezijo Karbo, ki je takoj izdihnila. Pač čudni dogodki ob novi maši.

— **To pravimo.** Ni danes prvič, da »Slovenec« v svoji rubrici »Kaj pravite« hujska naše kmečko ljudstvo proti meščanom. Dvomimo, da bi bilo tako hujskanje komu v korist. To izpizvanje in hujskanje je dvoizen nož in prav lahko se zgodi, da bo zadel hujskače same. Pri nas je življenje že itak dovolj zastrupljeno in duhovito dovolj razburjeno. Če bomo jeli hujskati in ščuvati še poedine stanove med seboj, se nam lahko pripeti, da bomo poželi vihar, ker smo sejali burjo. To pravimo in nič drugega.

## MALI OGLASI

Beseda 50 par. davek posebej. Preklic, izjave beseda Din 1. davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

### RAZNO

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

**LAHKA LETNA OBLACILA** vetrni suknjici, perilo i. t. d. prodaja najceneje

**PRESKER,** Sv. Petra cesta 14. 1R.

### KLISEJE

ENO VEČERARNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

### 50 PAR ENTLANJE

ažuriranje, vezenje zaves, perila, monogramov, gumbnic. Velika zaloga perja po 6,75 din. »Julijana«, Gosposvetska c. 12.

### PRODAM

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši zmesek 8 Din

### Aleks. OBLAT,

veletrgovina vseh vrst čevljev se priporoča cenjenim odjemalcem. Sv. Petra cesta 18

## KUPIM

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

### ZLATO

vsakovrstno, najboljšo plačam. B. RANGUS zlatar in sodni cenilec, KRANJ. Zahtevajte cenike! 1821

### STROJEPISNI POUK

Večerni tečaj, oddelki od 6 do 8. in od 8. do 9. ure zvečer. Vpisovanje dnevno od 6. do 8. zvečer. Šolnina zelo nizka. Na razpolago 25 najrazličnejših pisalnih strojev. Posebni tečaj za starejše dame in gospode. Christofov učni zavod. Domobranska cesta 15. 1443



## Makulturni papir

proda uprava „Slovenskega Naroda“ Ljubljana, Knafljeva ulica šte. 5

Mestni pogrebni zavod. Občina Ljubljana.



Rešen neizmernih muk in trpljenja nas je za vedno zapustil ljubljeni brat, svak in stric, gospod

## FRANC KRAMAR

MESTNI KNJIGOVODJA IN REZERVNI PODPOROČNIK

Na zadnji poti ga bomo spremlili v soboto, dne 23. julija 1938 ob 6. uri popoldne, izpred mrliške veže Zavetišča sv. Jožefa (Vidovdanska cesta 9) na pokopališču k Sv. Križu.

V LJUBLJANI, dne 21. julija 1938.

Žalujoči rodbini Kramar-Jesenko

# Življenje poklicnih šoferjev je težko

### Izveček iz poročila, ki so ga sestavili naši šoferji za Mednarodni urad dela

Ljubljana, 2. julija

Strokovna internacionala transportnega delavstva v Haagu na Holandskem, v kateri so včlanjeni tudi poklicni šoferji, je predložila akcijo za zaščito šoferjev in je predložila vsa ta vprašanja Mednarodnemu uradu dela, ki naj jih prouči v letu 1939. Ta mesec bo v Haagu predkonferenca zastopnikov strokovnih zvez. Organizacija poklicnih šoferjev »Volan« za dravsko banovino in Ljubljani je tudi prejela povabilo, naj sestavi poročilo o življenju in stanju poklicnih šoferjev v Jugoslaviji.

Prinašamo izveček iz tega poročila, iz katerega je razviden nevdzržen socialni položaj poklicnih šoferjev, ki nujno zahteva ureditev in zboljšanja.

Za izvrševanje šoferskega poklica se ne zahteva nobeno mehanično strokovno predznanje in se pripusti k izpitu vsak, kdor plača za to določeno takse. Ko pa ima prosilec šofersko legitimacijo v žepu, sme takoj voziti vse luksuzne in tovrstne avtomobile ne glede na njih nosilnost. Res je, da obstajajo za vožnje z avtomobili in tovornimi avtomobili neke naredbe, ki se pa ne izpolnjujejo. Za vožnjo avtomobila se zahteva starost 25 let in dveletna praksa. Da je ta naredba le na papirju, se lahko naši čitatelji sami prepričajo, ko se vozijo z avtomobili.

Kdo se smatra za poklicnega šoferja, še ni točno določeno, ker oblastava še danes izdajajo iste šoferske legitimacije tudi samovoljcem. Pač pa obstoji v dravski banovini naredba, ki daje lastnikom šoferske legitimacije, ki so v službi kot šoferji, malopust na takso na šofersko legitimacijo. To je edina pisana odredba v Jugoslaviji, s katero se da »shutiti«, da obstajajo tudi poklicni šoferji.

Imamo pač v Jugoslaviji cestni zakon in člen 63 govori tudi o šoferjih. A ta člen govori na splošno in se ne nanaša samo na poklicne šoferje. V praksi je pa tudi ta člen mrtva črka. Poklicni šoferji se bore za to, da bi jih priznali za nameščence. Danes pa je vsak poklicni šofer odvisen od delodajalčeve volje, kam naj spada. Tako imamo šoferje, ki spadajo med hišne posle in kočijaže, med delavce in med nameščence. Ti zadnji, ki pa so zelo redki, imajo edini času primerno življenje in zavarovano bodočnost.

Vidimo torej, da imajo poklicni šoferji zelo različne in v 99% nesocialne delovne pogodbe. Delovni čas je v večini podjetij naravnost pretiran in v mnogih privatnih in tudi mestnih podjetjih ni nedeljskega počitka, tako da so poklicni šoferji zaposleni nepretrgoma, brez kakršnegakoli dopusta. So pa primeri — na zelo slabem glasu je Tržič — da poklicni šofer v gotovih podjetjih ne spi tudi po ves mesec v postelji, ampak le po par ur v avtomobilu.

Delo šoferjev ni igrača, za kar ga večina občinstva smatra. Le pogledite naše šoferje, kakšni so: izčrpani, suhi obrazi, koščeni rok in vsi nervozni. Večina šoferjev mora poleg dolge in utrudljive vožnje zaradi slabih cest in nediscipliniranih pešcev ter prevoznikov z vprežno živino ter opravil pri vozu (očiščenje, popraviljanje, mazanje) opravljati še vsa težaška dela, to je nakladanje in razkladanje avtomobila. V času pa, ko ne vozi, je primoran skoraj v vseh primerih opravljati tudi druga dela (industrija, trgovina, obrt, poljedelstvo in hišne posle). Zaradi teh postranskih poslov pa trpi urejevanje avtomobila in dokazano je, da so ravno ta postranska dela vzrok mnogih nesreč. Druga nevarna stvar v avtoprometu je preobremenitev avtomobilov. Poklicni šoferji vedo povedati, da spravljajo pri nekaterih podjetjih s tem v življenjsko nevarnost šoferje in druge uporabnike ceste. Cestna policija pa še ni stehala nobenega voza. Vljudno jo pa prosimo, da naj tudi ta poizkusi svojo srečo.

Plače poklicnih šoferjev so zelo različne, zaradi ponudbe neučeznih vozačev zelo nizke in pod vsakimi življenjskimi pogoji. Plače znašajo od 300 do 2000 din. 70% plač pa ne dosega 800 din mesečno. Pripomniti pa moramo, da 90% šoferjev ne dobi plačanih nedelj, ne nadur. Kaj o tej stvari misli Avto klub, smo poklicni šoferji zelo radovedni, zlasti pa sedaj, ko je bencin tako poceni in so takse na vozila znižane.

Dnevnega počitka poklicni šofer ne pozna, pač pa v mnogih podjetjih, ko drugi delavci počivajo, morajo šoferji voziti. Nedeljskega počitka za poklicnega šoferja ni. V nedeljo mora pripravljati avtomobil za prihodnji teden. Ako pa tega dela slučajno ni, ga pa prav gotovo čaka čiščenje in pranje luksuznih voz ali pa vožnja z luksuznim vozom na izlet, ki se pa navadno zavleče pozno v noč.

Iz tega izvečka je torej razvidno, da zakonska zaščita za poklicnega šoferja ne obstoja, oziroma se izigrava v korist delodajalčeve. Da se odstrani to zlo, so si šoferji osnovali šofersko društvo »Volan« za dravsko banovino in Ljubljani, ki ima svoj sedež v Delavski zbornici in sestane vsako sredo ob 20. Društvo je zelo agilno in ima že 150 članov. Seveda se mora to strokovno društvo boriti z zelo velikimi zaprekami, ker so šoferji raztreseni

po vsej banovini in ker je med šoferji pre malo stanovske zavesti. Kljub temu pa upamo, da bodo poklicni šoferji dosegli svoj cilj, izražen v naslednjih zahtevah: Kdor želi polagati izpit za poklicnega šoferja, mora biti izučen v kovinski stroki ali pa naj ima vsaj dve leti prakse v mehanski delavnici. — Oblasť naj izda za poklicne šoferje posebne legitimacije. — Ukine naj se taksa na šoferske legitimacije, ker ne gre, da bi poklicni šoferji plačevali poleg uslužbenškega davka še poseben davek. — Da se njih poklic smatra za obrt in da se zaščiti po obrtnem zakonu. — Ureditev delovnega časa. — Kolektivno pogodbo po kategorijah. — Tedenski počitek in letni dopust. — Zavarovanje za nesrečo, pokojnino in smrt. — Ustanovitev prisilne zadrube. — Uvedba kontrolnih knjižic. In končno še spremembo državnega kazenskega in civilnega prava iz leta 1908. Zakona § 204 in 205, ki se nanašata na avtovozače. Ta dva paragrafa sta zastarela in zato neprimerna za sedanjí čas in promet.

Jakomin Stane, tajnik »Volana«

## Kraljevske gostije nekdanj in zdaj

### V starih časih so bile zelo bogate, zdaj pa je postala skromnejša tudi visoka gospoda

Med sladkusi igra usodno vlogo tajinstvena številka 33. Vsaj govori se tako. Zdaj, ko govori ves Pariz tudi o gostijah v zvezi z obiskom angleškega kralja in kraljice, bo marsikdo zanimalo, kako so jedli in se gostili med podobnimi kraljevskimi obiski v Parizu v gastronomsko odličnih 33 zadnjih letih. V ta namen nam zadostuje že zanimiva zbirka jedilnih listov z nekaterih uradnih jedilnic.



Jurij V.

Najdalje v preteklost, torej v leto 1905, spada obisk mladega španskega kralja Alfonza XIII. Bilo je v juliju, ko je Pariz pozdravljaval svojega južnega sosedo ne samo s kraljevskim pompom, temveč tudi s tradicijo dobrih in izdatnih pojedinj. Jedilni list uradne gostije, prirejane takrat v Eizijski palači, je v tem pogledu zares zanimiv: na njem je naštetih 19 jedi in 8 vrst najboljših vin. Ni treba naštevati vseh teh jedi, ker zadostuje, če povemo, da so delale čast francoski kuhinji in da so bile izbrane izmed najboljših. Sicer je pa bilo to v časih, ko se tudi meščanska rodbina ni zadovoljila s slavnostnim obedom, če ni priložila na mizo vsaj sedem jedi in najmanj tri vrste vina. Če bi pa posegli 250 do 300 let nazaj, bi videli veliko nazadovanje take kraljevske pojedine v primeri s pojedinjami Ludvika XIV.

Doba prezidenta Fallieres je ohranila slavno tradicijo dobre jedi in pijače, bila je celo simbol one tipične francoske sladkosnednosti, ki je razumela ne samo kakovost jedi, temveč tudi njihovo količino. Gostije na čast norveške in belgijske kraljevske dvojice imajo še vedno na jedilnih listih po 12 jedi in 6 vrst vin. Edward VII., znani sladkosmec in oboževalec

dobre francoske kuhinje, je moral med svojim uradnim obiskom v Parizu sedeti za mizo, na katero je prišlo 18 jedi in 7 vrst vin. To mu je pa bilo preveč, menda samo zato, ker je bil v svečani uniformi, ki niti za kralja ni narejena tako udobno, kakor civilna obleka, v kateri se je navadno gostil v svojem priljubljenem Caneau ali Biarritzu, kjer so slovele njegove gostije po množini dobrih jedi in vin, pa tudi po židani volji.

Ko je prezident Poincaré sprejel njegovega sina Jurija V. na predvečer vojne v aprilu 1914, je moral ta izbirati med 17 jedmi, med temi 5 mesnih in pokusiti 5 vrst vin. Sicer pa niti Poincaré niti Jurij V. nista bila posebna sladkosmca. Potem je pa prišla vojna. Čeprav v Franciji ni pomenila tolike bede in stradanja kakor v centralnih državah, vendar so odredbe in resnost položaja zahtevale večjo zmernost. In čim bolj se je vlekla vojna, čim večja je bila beda, tem skromnejše so postajale uradne gostije ob posejnih kronanih glav v starih armad, bodisi v mestih ali pa kje za fronto. Da so pa bile te pojedine v Franciji ali Itahiji v primeri s pojedinjami sovražnikov na drugi strani fronte še vedno zelo obilne, vemo iz razmeroma nedavne zgodovine in nesanih dvotipov zavistnih slikarjev in šalirjev centralnih držav.

V povojnih letih vidimo po nekaterih banketih in gostijah leta 1919, ko se je praznoval konec svetovnega klanja in zmaga nad sovražnikom, veliko izpremembo. Prava eleganca velikih in močnih tega sveta postaja skromnost tudi v jedi. Zdaj se da več na bačne vojaške parade in svečanosti,



Alfons XIII.

nego na bogate jedilne liste uradnih pojedinj. Edina izjema je bila menda še pojedina 21. oktobra 1927 na čast znanega sladkosmca egiptskega kralja Fuada, ko je priložila na mizo še 10 jedi, med temi štiri mesne. Potem se je pa jedilni list uradnih pojedinj znatno skrčil, tako da pride zdaj na mizo največ šest ali sedem jedi. To se vidi tudi na jedilnih listih. Prej so bili bogato opremljeni v obliki knjižic najmanj na štirih straneh s primernimi okraski in v

barvah zastav dotičnega vladarja, z bombastičnim besedilom, točnim sporedom godbe, spremljajoče diskretno oficijelno pojedino. Zdaj so pa jedilni listi enostavni rjavkasti ali modrikasti kartoni z monogramom gosta na vrhu, apodaj so pa po vrsti naštetje jedi.



Kralj Fuad

Letošnji državni banket na čast angleškega kralja in kraljice je sicer prekorajil sedem jedi, ki so postale že tradicionalni vrstni red francoskih prezidentskih večerij na čast poglavarjem tujih držav, toda samo za eno ali največ dve. Angleški kralj in kraljica sta namreč vneta za francosko kuhinjo in ne mogli bi jima ustreči, če bi nekoliko ne razširili jedilnega lista. Zato je bila gostija nekoliko bogatejša.

### Prva ženitna ponudba

Angleški muzej v Londonu je dobil en izvod lista »Manchester Weekly« iz leta 1727, zanimiv in vreden, da je prišel v muzej zdaj, ker je v njem prva ženitna ponudba potom oglasla. Neke Ellen Morrisonova je iskala potom oglasa v listu ženina. Takrat pa javnost še ni bila vajena takih oglasov in tudi tako širokogrudna ni bila v tem pogledu, kakor je zdaj. V naslednji številki istega lista je objavljena stroga kritika te neobičajne poti, češ, da je tako razburila javnost, da vsi dvomijo, da bi bilo tako deklet, ki na tako čuden način išče ženina, pri zdravi pameti. Mestni svet v Manchesteru je celo poklical dotično mladenko na odgovor in ji naložil denarno kazen za to »neumestno« šaloc.

Če bi smeli mestni sveti zdaj kaznovati ljudi zaradi ženitnih ponudb potom oglasov, bi mestne blagajne nikoli ne bile prazne, ker bi jih lahko napolnili že z dohodki od takih glob.

### Tri čudakinje

Dve čudaški ženi v Biringhtonu v kentški grofiji sta tri mesece prikrivali smrt svoje matere, s katero sta živeli ločeno od sveta celih 30 let. Njeno truplo so skrivali v hiši. Čisto slučajno je opazil dninar Hutehings mrtvo stariko v spalnici in opozoril policijo, da v Wardovi vili ni nekaj v redu. Redarji so vdrli z zdravnikom v hišo in našli mrtvo ženo. Hčeri sta bili prisiljeni izročiti matrično truplo, leželo v sobi, kjer je stanovala, sami sta pa stanovali v drugih sobah, katorko da se ni nič zgodilo.

Florence Matilda Wardova, ki je zdaj umrla stara 84 let, se je priselila v Biringhton z dvema hčerama iz Biringhtona leta 1907. Čeprav so stanovale v mestu, so živle povsem ločeno od sveta, kakor da žive na pustem otoku. Gostov sploh niso sprejemale, na izprehodu so hodile navadno ponoči črno obložene in zavite v plašče. Ni služkinja služila v hiši že dolga leta, jih nikoli ni videla. Vedno so se zaklepale v sobi, ki jo je morala že zvečer pospraviti, da je lahko pospravila druge. Z ljudmi so govorile samo skozi spranjo za pisma v vratih. Okna so bili vedno zastrta z žaluzijami. Šele zadnje čase so bile žaluzije tu pa tam dvignjene in na oknih so se pojavili zastori. Obe hčeri sta popoldne vedno k sebi pustili vilo. Hutehings, radoveden kakor drugi ljudje v okolici, kaj je v tajnstveni vili, kamor nihče ni smel stopiti, je pogledal nekoga dne skozi okno in slučajno opazil stariko mrtvo na postelji. Redarji z

zavestnim go bili prvi tuj ljudje, ki so prestopili prag vile v sedmih 30 letih. Vilo so potem zapečatili. Wardovi sta pa morali potem v drugo hišo. Starejša Beatrice je stara 43 let, mlajša Gertruda pa sploh ne ve, koliko je stara. Njena čudaška mati je bila vdova po zdravniku, ki je umrl pred 35 leti.

## Slavček najdražji radijski pevec

Ko se je pojavil radio, je bil prenos slavčevega žvrgolenja velika atrakcija in med radijskimi poslušalci zelo priljubljen. Toda za to je bilo potrebno mnogo skušenj in uspehi niso bili posebno veliki. Ameriška Narodna radijska družba se je nedavno znova lotila poskusov s slavčevim petjem, ki bi bilo pri sedanjih tehničnih pripomočkih točnejše podano, kakor je bilo prvotno. Poskusi pa tudi zdaj niso bili uspešnejši in ameriška družba je aporozna svetim poslušalcem, da je plačala za pet minut čarobnega slavčevega petja 40.000 dolarjev.

To bi se zelo neverjetno, toda pomisliti moramo, da je bilo treba potiskati kraj, kjer slavčki navadno prepevajo in sicer mirno, potem so morali tam postaviti radijsko napravo tako neopazeno, da niso slavčevci prepoznali. A prišlo je slabo vreme in čakati so morali dva tedna, predno so slavčki mirno zažvrgoleli v mikrofone. Takv vidimo, da pri dragem obratu ameriških postaj ta cena ni pretirana.

## 100.000 mikrobov na krožniku

Šef ameriškega zavoda za medicino dr. Cumming se je leto dni ukvarjal z vprašanjem čistoče krožnikov in jedilnih priborov in javnih jedilnicah. Na zdravniškem kongresu v Milwaukee je predaval o svojih opazovanjih in izsledkih. V 46 javnih jedilnicah je večkrat zapored strogo preiskal krožnike in jedilni pribor, pa je našel na enem samem »čisto« pomivnem krožniku nad 100.000 mikrobov raznih bolezni, zlasti spalne, jetlike, hripe legarja itd.

Dr. Cumming je bil takoj iskati primerno sredstvo proti tej poplavi mikrobov. Javnim jedilnicam in tudi gospodinjstvom, ki kuhajo doma, priporoča uporabo vode s posebno raztopino, vsebujočo klor. Glede pomivanja posode priporoča najprej posodo poplaskati, da odstranimo ostanke jedi, potem pa umiti jo z dobrim milom v vodi, ki smo ji pri mešanju nekaj klorina in končno znova izplakniti jo v taki vodi. Na tako umiti posodi je našel dr. Cumming največ 20 mikrobov raznih bolezni.

## Iz Laškega

— Mariborski mali harmonikarji bodo obiskali Laško. Pod vodstvom Vilka Šušter. Ška todo koncertiral v Sokolskem domu v ponedeljek 25. t. m. ob 20.

— Umrla je 36-letna vrtnarica v Radiotermni Ivanka Zupan iz Debra. Pokojna je padla 19. junija s česnje ter si zlomila hrbtenico. Po enomesečnem trpljenju jo je rešila smrt.

— Rajoniranje ribarskih okrajev. Banška uprava razglašala, da so v smislu čl. 6. točka 6 pravilnika o izvršitvi zakona o sladkovodnem ribanstvu z dne 21. januarja t. l. razgrinjati načrti za rajoniranje ribarskih okrajev Save od izvira potoka Trboveljsice do Sote, pri sreskih naseljih v Laškem, Celju, Krškem, Gornjem gradu, Slovenjgradu ter Smarju pri Jelšah. Z istim razglasom pozivlja kr. banška uprava ribarske organizacije in interese, da vložijo ev. pripombe k tem načrtom v roku 30 dni pri banški upravi.

— Ameriške Slovenke so posetile v petek tudi Laško. Prispele so v Laško z avtomobili; ker pa njihov prihod ni bil napovedan, posebnega sprejema ni bilo.

## Radioprogram

Podrobne sporede vseh evropskih radijskih postaj in obilo zanimivega štiva dobite v tedniku za radio, gledališče in film »NAS VAL«, Ljubljana, Knafljeva ulica 5.

Sobota, 23. julija

12: Plošča za ploščo v venček hiti, takih sporedov se vsak veseli. — 12.45: Poročila. 13: Napovedi. — 13.20: Plošča za ploščo v venček hiti, takih sporedov se vsak veseli. 14: Napovedi. — 18: Prenos promenade koncerta. — 18.40: Kaj je in kaj hoče soc. skrbstvo (gđ. Zlata Pirmatova). — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura: 50 letnica smrti Jaze Ignjatoviča (dr. Br. Mikrovč, univ. prof., Beograd). — 19.50: Pregled sporeda. — 20: O zunanji politiki (g. dr. Alojzij Kuhar). — 20.30: Pisan večer. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Pevski koncert (g. Drago Zagar). — 23: Poročilo o pripravah za XX. kongres kat. esper. (g. Peter Golobič).

GEORGES OHNET:

## SERGEJ PANIN ROMAN

Ivanka, odsotna skoraj pol leta, se je vrnila resnejša in globoko razočarana v domnevah o svoji rodbini. Naletela je tam na veliko ljubeznivost in prijaznost, deležna je bila mnogih poklonov na račun svoje lepote, ki je bila res velika, ni pa našla nobene vzvodbude za svoje skomine po neodvisnosti.

Vrnila se je torej v bivši svoj dom s trdnim sklepom, da ga ne bo zapustila drugače kakor omožena. Prispela je v palačo v ulici Saint-Dominique v trenutku, ko je Delarue pod vplivom častihlepnosti zapuščal svojo nevesto, svoje prijatelje in Pariz, da bi odpotoval v Alžir in na obalo Tunisa, kjer naj bi opravil važno delo, ki naj bi mu končno prineslo ugled in slavo. Mladi mož se ni nadejal, da se bo tik pred njegovim odhodom vrnila iz Anglije Ivanka in da mu bo prinesla nesrečo, vteleseno v osebi uglajenega kavalirja princa Sergeja Panina, ki ji je bil v Londonu predstavljen na velikem salonskem plesu. Gospodična de Cernay, izrabljajoč angleško svobodoljubnost, se je vracala v spremstvu edine komornice in princa. Ta trenutek tesnega sožitja je ugajal obema

tako, da sta si ob izstopu iz vlaka obljubila, da se zopet kje snideta.

Naključje oficijelnih plesov jima je olajšalo zblizanje. Sergej, predstavljen gospe Desvarennesovi kot prijatelj iz Anglije, je postal kmalu vztrajen Ivankin in Mihelinin plesaec. Tako je prišel v dom pod čisto nedolžno pretvezo moža, ki mu je bilo usojeno odigrati v njem zelo važno vlogo.

II.

Nekega majskega jutra 1879 se je ustavila pred domom Desvarennesovih krasna kočija, iz katere je izstopil zelo elegantno oblečen mladenič.

Mladenič je odhitel mimo vratarja v uniformi in z vojaško kolajno na prsih, stoječega vedno pri vhodu, da bi kazal ljudem pot k pisarnam. Pritisnil je na spretno skruti gumb tapetnih vrat v steni. Zavznila je prožina, odprlo se je hrastovo krilo vrat in prišlec je stopil v predsobo, kamor je vodilo več hodnikov. V širokem naslanjaču je sedel pisarniški sluga in čital novine, ne da bi se zmenil za pritajene pomenke tucata prosilcev, čakaajočih mirno, da pridejo na vrsto. Videč mladega moža na pragu tapetnih vrat je pa sluga vstal, odložil je novine in hitro dvignil zametasto čepico; nasmehnil se je in stopil prišlecu naproti.

— Dober dan, stari moj Felix, — je dejal mladenič in prijateljsko odzdravil slugi. — Ali je moja teta doma?

— Da, gospod Savinien, gospa Desvarennesova je v svoji pisarni, toda že celo uro se pogaja z za-

stopnikom računskega oddelka vojnega ministrstva.

In pri teh besedah je napravil stari Felix tajinstven, važen obraz, kakor da hoče pokazati, kako veliko važnost pripisuje pogajanjem v sosedni sobi.

— Vidite, — je nadaljeval in pokazal nečaku gospe Desvarennesove polno predsobo ljudi, — vse te tu pusti gospa čakati od jutra in morda danes sploh ne bodo sprejeti.

— Jaz pa moram vendarle govoriti z njo, — je zamrmral mladenič.

Nekaj časa je molčal, potem je pa vprašal:

— Ali je gospod Marechal v svoji pisarni?

— Da, gospod, seveda je. Če dovolite, ga obvestim o vašem prihodu.

— To je odveč.

Mladenič je hitro odšel v kabinet kraj sobe gospe Desvarennesove.

Za široko mizo iz črnege lesa, pokrito z risalnimi deskami in belečkami, je delal mož tridesetih let, ki pa je bil videti starejši. Pleša nad čelom in gube okrog oči so kazale na težko življenje, polno bojev in preizkušenj ali pa burnih zabav in uživanja. Vendar pa jasne in čiste oči niso izdajale zapeljivca, a ravni, lepo k čelu prilagajajoči nos, je kazal na bistroumnega človeka. Najsi bo že zato, ker je bil mnogo užival ali pa mnogo trpel, se je bil ta mož prezdaj postal.

Čim je zaslišal, da se odpirajo vrata njegove pisarne, je vstal, odložil pero in se že pripravil

stopiti prišlecu naproti, ko ga je le-ta brž ustavil z naslednjimi besedami:

— Ne, ganite se, Marechale, sicer odidem. Prišel sem k vam zato, ker čakam, kdaj me bo mogla teta sprejeti. Če vas motim, pa stopim malo na hodnik in si prižgem cigaro, čez tri četrt ure se pa vrnem.

— Saj me ne motite, gospod Savinien, zlasti pa ne pogosto, kajti ne da bi vam to očital, so minili že trije meseci, odkar sem vas zadnjič videl. Vidite, pošto imam v redu. Pisal sem zadnje naslove — in pobral je z mize debel šop pisem ter jih pokazal Savinienu.

— Gromska strela! Vse kaže, da grede tu kupčije vedno dobro.

— Da, da, vedno bolje.

— Cele gore moke proizvajate. Visoke kakor Mont Blanc.

— Da, in zdaj imamo tudi lastno trgovsko brodvje.

— Kaj? Brodovje? — je vzkliknil Savinien in na obrazu se mu je poznalo silno presenečenje.

— Da, parnike! Lani gospa Desvarennesova ni bila zadovoljna s tem, v kakšnem stanju je prišlo žito z vzhoda. Ker je bilo slabo natovnjeno, se ga je mnogo pokvarilo. Podjetje se je pritožilo na upravo pomorskega prometa. Pritožba je pa bila sprejeta zelo hladno. Gospa Desvarennesova se je razjezila in zdaj dovažamo žito sami. Imamo svoje pisarne v Smirni in Odesti.